

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb

T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

Nacrt – savjetovanje s javnošću

NACRT ODLUKE O SUSTAVU UPRAVLJANJA

studeni, 2025.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Na temelju članka 50. stavka 4., članka 101. stavka 2. točaka 1. i 2., članka 102. stavka 3. i članka 105. stavka 3. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020., 146/2020., 151/2022. i 145/2024.); u nastavku teksta: Zakon o kreditnim institucijama) i članka 43. stavka 2. točke 10. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 75/2008., 54/2013. i 47/2020.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU O SUSTAVU UPRAVLJANJA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Odluke

Članak 1.

(1) Ovom se Odlukom pobliže uređuju zahtjevi povezani sa sustavom upravljanja, i to:

- 1) organizacijski ustroj
- 2) zadaci i način organizacije i rada odbora nadzornog odbora
- 3) sustav unutarnjih kontrola i interne kontrolne funkcije
- 4) opća pravila o upravljanju rizicima
- 5) pravila o upravljanju kreditnim rizikom
- 6) pravila o upravljanju tržišnim rizicima
- 7) pravila o upravljanju operativnim rizikom
- 8) pravila o upravljanju likvidnosnim rizikom
- 9) pravila o upravljanju rizicima koji proizlaze iz izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni
- 10) pravila o upravljanju kamatnim rizikom koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje
- 11) pravila o upravljanju okolišnim, društvenim i upravljačkim rizicima ili ESG rizicima
- 12) primjenu okvira očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: ECL)
- 13) zahtjeve vezane uz procjenu vrijednosti instrumenata osiguranja i
- 14) vođenje kreditnih spisa.

Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

(1) Ovom se Odlukom u hrvatsko zakonodavstvo djelomično prenosi Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 176, 27. 6. 2013.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2024/1619 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu nadzornih ovlasti, sankcija, podružnica iz trećih zemalja i okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika (Tekst značajan za EGP) (SL L 1619, 19. 06. 2024.), u nastavku teksta: Direktiva 2013/36/EU.

Članak 3.

(1) Odredbe ove Odluke usklađene su sa sljedećim Smjernicama Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo:

- 1) Smjernicom o internom upravljanju (EBA/GL/2021/05)

- 2) Smjernicama izdanima na temelju članka 84. stavka 6. Direktive 2013/36/EU kojima se određuju kriteriji za prepoznavanje, procjenu, upravljanje i ublažavanje rizika koji proizlaze iz mogućih promjena kamatnih stopa, kao i za procjenu i praćenje rizika kreditne marže, u okviru poslova institucija koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (EBA/GL/2022/14)
- 3) Smjernicama o ograničenju izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni koji obavljaju bankarske djelatnosti izvan reguliranog okvira prema članku 395. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2015/20)
- 4) Smjernicama o upravljanju okolišnim, socijalnim i upravljačkim (ESG) rizicima (EBA/GL/2025/01)
- 5) Smjernicama o odobravanju i praćenju kredita (EBA/GL/2020/06)
- 6) Smjernicama o praksama upravljanja kreditnim rizicima kreditnih institucija i računovodstvu očekivanih kreditnih gubitaka (EBA/GL/2017/06)
- 7) Smjernicama za upravljanje neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima (EBA/GL/2018/06)
- 8) Smjernicama o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2016/07) i
- 9) Smjernicama za testiranje otpornosti institucija na stres (EBA/GL/2018/04).

Obveznici primjene

Članak 4.

- (1) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su sukladno zakonu o kreditnim institucijama dobile odobrenje za rad.
- (2) Odredbe ove Odluke na odgovarajući način primjenjuju se na podružnice kreditnih institucija iz trećih zemalja koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za pružanje usluga te na financijske holdinge ili mješovite financijske holdinge koji su temeljem zakona o kreditnim institucijama dobili odobrenje za rad.
- (3) Odredbe ove Odluke kreditna institucija dužna je primjenjivati na pojedinačnoj osnovi te na konsolidiranoj ili potkonsolidiranoj osnovi u skladu s člancima 134. i 174. Zakona o kreditnim institucijama.

Pojmovi

Članak 5.

- (1) Pojedini pojmovi kojima se koristi u ovoj Odluci imaju sljedeće značenje:
 1. Funkcija podrške poslovanju jesu aktivnosti kreditne institucije koje obavljaju osobe ovlaštene za vođenje knjigovodstvenih evidencija i ostalih pozadinskih poslova.
 2. Funkcija pozadinskih poslova riznice (engl. *back office*) jesu aktivnosti kreditne institucije koje obavljaju osobe ovlaštene za provođenje pozadinskih poslova riznice i vođenje knjigovodstvene evidencije ugovorenih transakcija.
 3. Funkcija ugovaranja transakcija (engl. *front office*) jesu aktivnosti kreditne institucije koje obavljaju osobe ovlaštene za ugovaranje transakcija iz kojih proizlaze rizici.
 4. Knjiga pozicija kojima se ne trguje obuhvaća sve bilančne i izvanbilančne stavke kreditne institucije koje se ne smatraju pozicijama iz knjige trgovanja u smislu članka 4. stavka 1. točke 86. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Tekst značajan za EGP) (SL L 176, 27. 6. 2013.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) 2025/1215 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2025. o izmjeni uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za transakcije financiranja vrijednosnih papira u okviru omjera neto stabilnih izvora financiranja (Tekst značajan za EGP) (SL L 1215, 25. 06. 2025.); dalje u tekstu: Uredba (EU) br. 575/2013.
 5. Kreditna izloženost jest izloženost podložna kreditnom riziku kako je uređeno Odlukom o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka (»Narodne

novine«, br. 114/2017., 110/2018. i 139/2022. u nastavku teksta: Odluka o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka).

6. Izloženost je izloženost kako je definirana člankom 5. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

7. Kultura rizika jesu etičke norme, stavovi i ponašanja povezani sa svijesti o rizicima, preuzimanjem rizika i upravljanjem rizicima te kontrole na osnovi kojih se donose odluke o rizicima.

8. Neprihodujuća izloženost je izloženost definirana člankom 47.a stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.

9. Izloženost u statusu neispunjavanja obveza je izloženost kako je definirana člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013.

10. Restrukturirana izloženost je izloženost kako je definirana člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013.

11. Mjera restrukturiranja je mjera kako je definirano člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013.

12. Ovladavanje rizikom jest sveukupnost strateških odrednica, metoda, kriterija i postupaka koji se provode radi prihvaćanja, izbjegavanja, smanjenja ili prijenosa utvrđenog rizika.

13. Profil rizičnosti jest mjera odnosno procjena svih rizika kojima jest ili kojima bi mogla biti izložena kreditna institucija u svojem poslovanju.

14. Sekuritizacija i pojmovi povezani sa sekuritizacijom kako je uređeno Uredbom (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju, te o izmjeni direktiva br. 2009/65/EZ, br. 2009/138/EZ i br. 2011/61/EU te uredaba (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 648/2012 (SL L 347, 28. 12. 2017.), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) 2021/557 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2021. o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2402 o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 116, 6. 4. 2021.).

15. Sklonost preuzimanju rizika (engl. risk appetite) jest razina i vrste rizika koje je kreditna institucija spremna preuzeti unutar definirane sposobnosti podnošenja rizika kako bi ostvarila svoje strateške ciljeve.

16. Status neispunjenja obveza je status neispunjenja obveza za potrebe Odluke kako je definiran člankom 178. Uredbe (EU) 575/2013.

17. Kapacitet izvora otplate podrazumijeva ukupna novčana sredstva dužnika, novčani tok i sagledavanje ponašanja pri plaćanju, kod davatelja kredita u trenutku odobravanja kredita, koji obuhvaćaju sve izvore novčanog toka (kao što su dohodak, redovni privatni transferi, alimentacije, prihodi od najma nekretnina, prihodi od financijskih ulaganja, prihodi od privatnog poduzetništva ili partnerstva, prihodi iz drugih izvora), fondovi (kao što su štedni računi, investicijski proizvodi) te redoviti troškovi.

18. Rezervacije za umanjenje vrijednosti imaju značenje kao u Dodatku A MSFI 9 Međunarodnoga standarda financijskog izvještavanja 9 (u nastavku teksta: MSFI).

19. Očekivani kreditni gubitak ima značenje kao u Dodatku A MSFI 9.

20. Sposobnost podnošenja rizika (engl. risk capacity) jest najveća razina rizika koju kreditna institucija može preuzeti s obzirom na svoju kapitalnu osnovu, sposobnosti upravljanja rizicima i kontrole te regulatorna ograničenja.

21. Subjekti s tretmanom središnje države uključuju izloženosti prema jedinicama područne (regionalne) ili lokalne samouprave i izloženosti prema subjektima javnog sektora koji se tretiraju kao izloženosti prema središnjoj državi na način kako je uređeno člancima 115. i 116. Uredbe (EU) br. 575/2013.

22. Sustav upravljanja rizicima jest sveobuhvatnost organizacijske strukture, pravila, procesa, postupaka, sustava i resursa za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje, preuzimanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima odnosno upravljanje rizikom u cjelini

te podrazumijeva uspostavu odgovarajućega korporativnog upravljanja, kulture rizika i donošenje strategije, politike i ostalih internih akata za upravljanje rizicima.

23. Testiranje otpornosti na stres jest procjena utjecaja određenih događaja i procesa, uključujući mikroekonomske i makroekonomske scenarije, na sveukupnu kapitalnu poziciju kreditne institucije ili na izvore financiranja i likvidnost projekcijom izvora kapitala i kapitalnih zahtjeva kreditne institucije ili utjecaja šokova na sveukupnu likvidnosnu poziciju kreditne institucije. Testiranje uključuje i određivanje kapitalnih zahtjeva.

24. Vanjska institucija za procjenu kreditnog rizika ili »VIPKR« kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 98. Uredbe (EU) br. 575/2013.

25. Upravljačka odgovornost kako je uređeno člankom 1. stavkom 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/923 od 25. ožujka 2021. o dopuni Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s regulatornim tehničkim standardima kojima se utvrđuju kriteriji za definiranje upravljačkih odgovornosti i kontrolnih funkcija, značajnih poslovnih jedinica i značajnog utjecaja na profil rizičnosti značajnih poslovnih jedinica te kojima se utvrđuju kriteriji za utvrđivanje zaposlenika ili kategorija zaposlenika čije profesionalne aktivnosti imaju utjecaj na profil rizičnosti institucije koji je usporediv s utjecajem zaposlenika ili kategorija zaposlenika iz članka 92. stavka 3. te direktive.

26. ESG planovi su posebni planovi donesene u skladu s odredbama članka 183. stavka 1. točke d) i stavaka 2. točke d) istog članka Zakona o kreditnim institucijama, koji predstavljaju pregled i opis strateških akcija i alata za upravljanje ESG rizicima kreditne institucije temeljenih na analizi poslovnog okruženja usmjerenog na budućnost i jedinstvenog, sveobuhvatnog procesa planiranja tranzicije, kako bi kreditna institucija osigurala robusnost poslovanja i spremnost za tranziciju prema klimatski i okolišno otpornijem i održivijem gospodarstvu.

(2) Pojmovi koji nisu drugačije definirani za potrebe ove Odluke imaju značenje kako je uređeno zakonom o kreditnim institucijama ili Uredbom (EU) br. 575/2103.

Definicije rizika

Članak 6.

(1) Za potrebe upravljanja rizicima u skladu s ovom Odlukom kreditna institucija dužna je primjenjivati sljedeće definicije rizika:

1. Kamatni rizik koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (IRRBB) jest sadašnji ili mogući budući rizik od negativnog učinka na ekonomsku vrijednost kapitala institucije ili na neto kamatne prihode institucije koji proizlazi iz nepovoljnih kretanja kamatnih stopa koja utječu na instrumente osjetljive na kamatne stope, uključujući rizik jaza, rizik osnove i rizik opcije.

2. Kamatno inducirani kreditni rizik jest rizik gubitka kojemu je dodatno izložena kreditna institucija koja preuzima kreditni rizik iz izloženosti koje su vezane uz promjenjivu kamatnu stopu.

3. Koncentracijski rizik jest rizik koji proizlazi iz izloženosti prema svakoj drugoj ugovornoj strani uključujući središnju drugu ugovornu stranu, grupu povezanih drugih ugovornih strana i druge ugovorne strane u istom gospodarskom sektoru, istom geografskom području, ili iz iste djelatnosti ili povezane s istovrsnom robom, odnosno primjenama tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane s velikim neizravnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davatelju instrumenta osiguranja potraživanja. U slučaju kriptoomovine bez izdavatelja, koncentracijski rizik je i rizik prema kriptoomovini sa sličnim značajkama.

4. Kreditni rizik druge ugovorne strane jest rizik na način kako je uređeno člankom 272. stavkom 1. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

5. Kreditni rizik jest rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove financijske obveze prema kreditnoj instituciji.

6. Likvidnosni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze o dospelju.

7. Migracijski rizik jest rizik gubitka zbog promjene fer vrijednosti kreditne izloženosti, a kao posljedica promjene rejtinga klijenta.
8. Operativni rizik jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52. Uredbe (EU) br. 575/2013.
9. Poslovni rizik jest negativna, neočekivana promjena obujma poslovanja i/ili profitnih marži koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost kreditne institucije. Prije svega do poslovnog rizika može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okružja i promjena u tržišnom natjecanju ili ponašanju potrošača.
10. Pravni rizik kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.a Uredbe (EU) br. 575/2013.
11. Razrjeđivački rizik jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 53. Uredbe (EU) br. 575/2013.
12. Reputacijski rizik jest rizik gubitka povjerenja u integritet kreditne institucije do kojeg dolazi zbog nepovoljnoga javnog mnijenja o poslovnoj praksi kreditne institucije, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mnijenje ili ne.
13. Rezidualni rizik jest rizik gubitka koji nastaje ako su priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika kojima se koristi kreditna institucija manje djelotvorne nego što se očekivalo.
14. Rizik države jest:
- 1) rizik da središnja država, središnja banka i/ili subjekti s tretmanom središnje države neće podmiriti svoje obveze prema domaćim vjerovnicima i/ili vjerovnicima u drugim državama i
 - 2) rizik da druga ugovorna strana sa sjedištem ili prebivalištem izvan Republike Hrvatske zbog gospodarskih i političkih činitelja koji su specifični za državu u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište ili prebivalište neće podmiriti svoje obveze.
15. Rizici koji proizlaze iz eksternalizacije skupni je naziv za sve rizike koji nastaju kada kreditna institucija ugovorno povjerava drugoj strani (pružateljima usluga) obavljanje procesa, usluga ili aktivnosti koje bi inače sama obavljala.
16. Informacijsko komunikacijski tehnološki rizik (u daljnjem tekstu: IKT rizik) je rizik definiran člankom 3. točkom 5. Uredbe (EU) 2022/2554
17. Rizik financiranja likvidnosti (engl. *funding liquidity risk*) jest rizik da kreditna institucija neće biti u stanju uspješno ispuniti očekivane i neočekivane sadašnje i buduće potrebe za novčanim sredstvima te potrebe za instrumentima osiguranja, a da ne utječe na svoje redovito dnevno poslovanje ili na vlastiti financijski rezultat.
18. Rizik modela kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.b Uredbe (EU) br. 575/2013.
19. Rizik namire jest rizik gubitka kreditne institucije koji nastaje zbog razlike u ugovorenoj cijeni namire za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njegove sadašnje tržišne vrijednosti.
20. Rizik nesavjesnog ponašanja jest postojeći ili potencijalni rizik gubitka za kreditnu instituciju koji nastaje zbog neprimjerenog pružanja financijskih usluga, uključujući slučajeve zlonamjernog ponašanja ili nehaja.
21. Rizik prekomjerne financijske poluge jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 94. Uredbe (EU) br. 575/2013.
22. Rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju ili »CVA« jest rizik na način kako je uređeno člankom 381. Uredbe (EU) br. 575/2013.
23. Rizik profitabilnosti (rizik zarade) jest rizik koji nastaje zbog neodgovarajućeg sastava i raspodjele zarade ili nemogućnost kreditne institucije da osigura odgovarajuću i konstantnu razinu profitabilnosti.
24. Rizik slobodne isporuke jest rizik gubitka kreditne institucije koji nastaje kada je plaćanje vrijednosnih papira, valute ili robe izvršeno prije nego što su primljeni ili je predmetna isporuka izvršena prije nego što su oni plaćeni, odnosno ako obavljeno plaćanje ili izvršena isporuka nije u skladu s očekivanom vremenskom dinamikom.

25. Rizik tržišne likvidnosti (engl. *market liquidity risk*) jest rizik koji proizlazi iz nemogućnosti kreditne institucije da jednostavno napravi prijeboj pozicija (engl. *offset*) ili zatvori pozicije po tržišnoj cijeni, zbog tržišnog poremećaja ili zbog nedovoljne dubine tržišta.
26. Rizik ulaganja u nekretnine jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjena tržišnih vrijednosti portfelja nekretnina u kreditnoj instituciji.
27. Rizik usklađenosti jest rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga financijskoga gubitka ili gubitka ugleda, što ga kreditna institucija može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.
28. Sekuritizacijski rizik jest rizik koji proizlazi iz ekonomskog prijenosa jedne izloženosti ili skupa izloženosti, odnosno prijenosa kreditnog rizika tih izloženosti.
29. Strateški rizik jest rizik gubitka do kojeg dolazi zbog donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagodljivosti promjenama u ekonomskom okružju i slično.
30. Tržišni rizik jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 141. Uredbe (EU) br. 575/2013.
31. Valutni rizik jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 142. Uredbe (EU) br. 575/2013.
32. Robni rizik jest rizik na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 143. Uredbe (EU) br. 575/2013.
33. Upravljački rizik kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.i Uredbe (EU) br. 575/2013.
34. Valutno inducirani kreditni rizik jest rizik gubitka kojemu je dodatno izložena kreditna institucija koja preuzima kreditni rizik iz izloženosti nominiranih u stranoj valuti ili vezanih uz stranu valutu.
35. Rizik jaza (engl. *gap risk*) jest rizik koji proizlazi iz ročne strukture instrumenata osjetljivih na kamatne stope koja proizlazi iz razlika u vremenu promjene njihove stope, što obuhvaća promjene ročne strukture kamatnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivulji prinosa (paralelni rizik) ili diferencijalno po razdoblju (neparalelni rizik).
36. Rizik osnove (engl. *basis risk*) jest rizik koji proizlazi iz utjecaja relativnih promjena kamatnih stopa na instrumente osjetljive na kamatne stope koji imaju slične rokove dospeljeća, ali koji se vrednuju primjenom različitih indeksa kamatnih stopa. Rizik osnove proizlazi iz nesavršenosti korelacije u prilagodbi stopa koje su zarađene i plaćene za različite instrumente osjetljive na kamatne stope s općenito sličnim obilježjima promjene kamatnih stopa.
37. Rizik opcije (engl. *option risk*) jest rizik koji proizlazi iz opcija (ugrađenih i izričitih), pri kojemu kreditna institucija ili njezin klijent može promijeniti razinu i ročnost novčanih tokova, odnosno rizik koji proizlazi iz instrumenata osjetljivih na kamatne stope u sklopu kojih će nositelj gotovo sigurno izvršiti opciju ako je to u njegovu financijskom interesu te rizik koji proizlazi iz fleksibilnosti ugrađene implicitno ili u sklopu instrumenata osjetljivih na kamatne stope, na takav način da promjene kamatnih stopa mogu utjecati na promjenu ponašanja klijenta.
38. Rizik kreditne marže iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (CSRBB) jest rizik izazvan promjenama tržišne percepcije o cijeni kreditnog rizika, premiji likvidnosti i potencijalnim drugim sastavnicama instrumenata podložnih kreditnom riziku, uključujući fluktuacije cijena kreditnog rizika, premije likvidnosti i druge potencijalne sastavnice, što nije objašnjeno IRRBB-om ili očekivanim kreditnim rizikom odnosno rizikom iznenadnog nastanka statusa neispunjavanja obveza.
39. Rizik restitucije jest rizik povrata imovine ili njezine vrijednosti onomu komu je ona bespravno oduzeta (primjerice krađom, nasiljem, nelegitimnim odlukama) ili plaćanje naknada za osobne povrede i štete na imovini. Osnovna dužnost ugovornih strana u slučaju ništetnosti jest povrat u prijašnje stanje (lat. *restitutio in integrum*), i to tako da svaka od njih ima vratiti drugoj sve što je primila na osnovi takvog ugovora.
40. Rizik pružanja financijske potpore jest rizik da kreditna institucija odluči pružiti financijsku potporu nekonsolidiranom subjektu u poteškoćama koji nije uključen u punu ili proporcionalnu

konsolidaciju iako pružanje takve potpore nije njezina ugovorna obveza ili je izvan okvira ugovornih obveza.

41. Okolišni, društveni i upravljački rizik (ESG rizik), za potrebe ove Odluke definicija Okolišnog, društvenog i upravljačkog rizika odgovara definiciji Okolišnog, socijalnog i upravljačkog rizika (ESG rizika) kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.d Uredbe (EU) br. 575/2013.

42. Okolišni rizik kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.e Uredbe (EU) br. 575/2013.

43. Fizički rizik kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.f Uredbe (EU) br. 575/2013.

44. Tranzicijski rizik kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.g Uredbe (EU) br. 575/2013.

45. Društveni rizik, za potrebe ove Odluke definicija Društvenog rizika odgovara definiciji Socijalnog rizika, kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 52.h Uredbe (EU) br. 575/2013.

II. ORGANIZACIJSKI USTROJ

Dužnosti i odgovornosti nadzornog odbora i uprave

Ustroj i organizacija

Članak 7.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da su uprava i nadzorni odbor, u skladu sa svojim nadležnostima, krajnje i u potpunosti odgovorni za uspostavu, provedbu i nadzor sustava upravljanja.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati da su linije izvješćivanja i raspodjela ovlasti i odgovornosti, osobito među nositeljima ključnih funkcija, jasne i dobro definirane, dosljedne, izvršive te adekvatno i ažurno dokumentirane.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da njezin organizacijski ustroj ne sprječava nadzorni odbor u nadzoru rizika kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju odnosno upravu u učinkovitom upravljanju rizicima, kao ni Hrvatsku narodnu banku u učinkovitom obavljanju supervizije kreditne institucije.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati da donošenje odluka uprave ili nadzornog odbora ne bude povjereno jednom članu ili manjini članova uprave odnosno nadzornog odbora.

(5) Uprava i nadzorni odbor dužni su međusobno surađivati i dijeliti relevantne informacije koje su potrebne za izvršavanje njihovih zadataka.

Pojedinačne izjave i raspodjela dužnosti

Članak 8.

(1) Ne dovodeći u pitanje opću zajedničku odgovornost uprave i nadzornog odbora, kreditna institucija dužna je sastavljati, održavati i ažurirati pojedinačne izjave u kojima se utvrđuju pojedinačne funkcije i dužnosti predsjednika uprave i svih članova uprave, višeg rukovodstva te nositelja ključnih funkcija.

(2) Kreditna institucija dužna je također sastavljati, održavati i ažurirati raspodjelu dužnosti, koja uključuje pojedinosti o linijama izvješćivanja, linijama odgovornosti i opis dužnosti za predsjednika i članove uprave, predsjednika i članove nadzornog odbora, više rukovodstvo, nositelje ključnih funkcija uključujući voditelje internih kontrolnih funkcija, glavnog financijskog direktora, direktora interne revizije, osobe odgovorne za funkciju sprečavanja pranja novca i financiranje terorizma, kao i za ostale osobe koje su dio sustava upravljanja.

(3) Kreditna institucija dužna je pojedinačne izjave i raspodjele dužnosti u bilo kojem trenutku staviti na raspolaganje te na zahtjev pravodobno dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci, između ostalog u svrhu dobivanja odobrenja za rad.

Dužnosti i odgovornosti uprave

Članak 9.

(1) Pri obavljanju svojih dužnosti iz članka 187. stavaka 3., 4. i 6. Zakona o kreditnim institucijama, u svrhu uspostavljanja i provedbe zahtjeva povezanih s organizacijskim ustrojem, djelotvornim upravljanjem rizicima i sustavom unutarnjih kontrola, uprava kreditne institucije dužna je:

- 1) uspostaviti jasne i dosljedne unutarnje odnose u vezi s odgovornošću za preuzimanje i upravljanje rizicima uključujući razgraničenja ovlasti i odgovornosti između nadzornog odbora, uprave kreditne institucije, imenovanih odbora i višeg rukovodstva
- 2) osigurati odgovarajuće resurse uključujući dovoljan broj radnika s odgovarajućim stručnim znanjem i iskustvom u sustavu upravljanja svim značajnim rizicima kao i poslovima vrednovanja imovine, upotrebi vanjskih kreditnih rejtinga i internih modela za upravljanje rizicima
- 3) uspostaviti i provoditi kulturu rizika
- 4) donijeti i provoditi kodeks ponašanja i pripadajuće politike
- 5) donijeti i provoditi politiku za utvrđivanje, procjenu, smanjenje ili sprječavanje stvarnih i potencijalnih sukoba interesa te je dužna njima upravljati.

(2) Uprava kreditne institucije dužna je pri preispitivanju primjerenosti postupka i djelotvornosti internih kontrolnih funkcija, u skladu s odredbama članka 41. stavka 5. Zakona o kreditnim institucijama, uzeti u obzir najmanje sljedeće:

- 1) metodologiju rada pojedine interne kontrolne funkcije
- 2) izvršenje plana rada pojedine interne kontrolne funkcije
- 3) broj radnika uključenih u obavljanje poslova pojedine interne kontrolne funkcije
- 4) strukturu i sadržaj izvješća pojedine interne kontrolne funkcije
- 5) nalaze do kojih je došla pojedina interna kontrolna funkcija u razdoblju za koje se obavlja preispitivanje primjerenosti postupaka i djelotvornosti pojedine interne kontrolne funkcije
- 6) profil rizičnosti kreditne institucije
- 7) strategiju poslovanja i upravljanja rizicima i
- 8) druge kriterije i dokumentaciju za koje procijeni da imaju utjecaja na primjerenost postupaka i djelotvornost pojedine interne kontrolne funkcije.

Odbori nadzornog odbora

Sastav odbora nadzornog odbora

Članak 10.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da neovisni članovi nadzornog odbora budu članovi odbora nadzornog odbora.

(2) Značajna kreditna institucija dužna je osigurati da predsjednik odbora za rizike ne bude predsjednik nadzornog odbora niti predsjednik nekoga drugog odbora nadzornog odbora.

(3) Članovi odbora nadzornog odbora moraju pojedinačno i zajedno imati odgovarajuće znanje, vještine i stručnost u skladu sa svojom nadležnošću u odboru.

Postupci odbora nadzornog odbora

Članak 11.

(1) Odbori nadzornog odbora dužni su voditi bilješke o dnevnom redu, glavnom tijeku rasprave sastanaka odbora te o glavnim zaključcima s tih sastanaka.

(2) Odbori nadzornog odbora dužni su o svojim zaključcima redovito obavještavati nadzorni odbor.

(3) Odbori nadzornog odbora dužni su međusobno surađivati.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati da odbori nadzornog odbora:

1) imaju odgovarajući pristup svim informacijama i podacima potrebnima za izvršavanje svojih zadataka, uključujući informacije i podatke relevantnih korporativnih funkcija (npr. pravni

poslovi, financije, ljudski resursi, IKT itd.) i internih kontrolnih funkcija, kao i informacije o usklađenosti u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te skupne informacije o prijavama sumnjivih transakcija i čimbenicima rizika pranja novca i financiranja terorizma

2) primaju od voditelja internih kontrolnih funkcija redovita izvješća, povremene informacije, priopćenja i mišljenja o trenutnom profilu rizičnosti kreditne institucije, njezinoj kulturi rizika i limitima izloženosti rizicima te o svim potencijalnim bitnim kršenjima internih pravila i ostalih propisa, uključujući detaljne informacije i preporuke o korektivnim mjerama koje su poduzete, koje će se poduzeti ili koje se preporučuju za njihovo ispravljanje.

Kultura rizika i poslovno ponašanje

Kultura rizika

Članak 12.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti kulturu rizika utemeljenu na visokim profesionalnim standardima i etičkim normama poslovanja.

(2) Kreditna institucija dužna je internim aktom propisati osnovne odrednice kulture rizika te ju je dužna prilagoditi strategiji preuzimanja i upravljanja rizicima i svojem profilu rizičnosti.

(3) Kreditna institucija dužna je pri uspostavi kulture rizika iz stavka 1. ovog članka također uzimati u obzir i ESG rizike.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati da o kulturi rizika budu obaviješteni svi radnici te organizirati edukaciju radnika o kulturi rizika na način da radnici na svim razinama budu jasno upoznati s dodijeljenim im ovlastima, poslovima i odgovornostima u smislu preuzimanja i upravljanja rizicima.

Korporativne vrijednosti i kodeks ponašanja

Članak 13.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti visoke etičke i profesionalne standarde, promicati ih i pridržavati ih se te osigurati provedbu takvih standarda kodeksom ponašanja.

(2) Na standarde iz stavka 1. ovog članka primjenjuju se načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada kao i nepostojanja diskriminacije radnika na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati nadzor nad pridržavanjem standarda iz stavka 1. ovog članka.

(4) Kreditna institucija dužna je standarde iz stavka 1. ovog članka propisati politikama.

(5) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način:

1) osigurati jednake mogućnosti za sve radnike neovisno o njihovu spolu s obzirom na izgled za razvoj karijere

2) nastojati poboljšati zastupljenost spola koji je premalo zastupljen na pozicijama unutar uprave i nadzornog odbora kao i u okviru skupine radnika koji imaju upravljačke odgovornosti i

3) provoditi rodno neutralne politike primitaka, politiku zapošljavanja, planove razvoja karijere i nasljeđivanja, pristup osposobljavanju i mogućnost prijave na interne obavijesti o slobodnim radnim mjestima.

(6) Funkcija praćenja usklađenosti ili druga funkcija koju odredi kreditna institucija dužna je pratiti i provjeravati usklađenost sa standardima iz stavka 1. ovog članka te utvrditi postupak za rješavanje pitanja neusklađenosti, a o rezultatima provedene provjere dužna je redovito izvješćivati upravu kreditne institucije.

(7) Kreditna institucija dužna je osigurati da su svi radnici na odgovarajući način upoznati sa standardima iz stavka 1. ovog članka.

Politika upravljanja sukobima interesa na razini kreditne institucije

Članak 14.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi odgovarajuće politike za utvrđivanje, procjenu, smanjenje ili sprječavanje stvarnih i mogućih sukoba interesa na razini kreditne institucije te na odgovarajući način njima upravljati.

(2) Kreditna institucija dužna je poduzeti odgovarajuće mjere kojima se sprječava nepovoljan učinak sukoba interesa na interese klijenata.

(3) Kreditna institucija dužna je usvojiti mjere za upravljanje sukobima interesa ili, gdje je primjenjivo, njihovo smanjenje, a te mjere uključuju najmanje:

1) odgovarajuće razgraničavanje dužnosti, npr. povjeravanje sukobljenih aktivnosti u obradi transakcija ili pružanju usluga različitim osobama ili povjeravanje nadzornih i izvještajnih odgovornosti za sukobljene aktivnosti različitim osobama

2) fizičko odvajanje određenih poslovnih linija ili organizacijskih jedinica i

3) uspostavu odgovarajućih postupaka za utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa koji mogu nastati pri sklapanju pravnog posla kojim nastaje ili se povećava izloženost kreditne institucije prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom u skladu s člancima 205. i 206. Zakona o kreditnim institucijama.

Politika upravljanja sukobima interesa za radnike

Članak 15.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi odgovarajuće politike za utvrđivanje, procjenu, smanjenje ili sprječavanje stvarnih i mogućih sukoba interesa kreditne institucije i privatnih interesa njezinih radnika, uključujući i članove nadzornog odbora, te na odgovarajući način njima upravljati.

(2) Kreditna institucija dužna je sukobom interesa za radnike smatrati najmanje sljedeće situacije ili odnose u kojima mogu nastati sukobi interesa:

1) ekonomski interesi (npr. vlasništvo dionica, vlasničkih udjela i slični ekonomski interesi u društvima ili subjektima koji su klijenti kreditne institucije, prava intelektualnog vlasništva, krediti ili zajmovi koje je kreditna institucija dala društvu ili subjektu u vlasništvu radnika, članstvo u tijelu ili vlasništvo subjekta sa sukobljenim interesima)

2) osobni ili profesionalni odnosi s imateljima kvalificiranih udjela u kreditnoj instituciji

3) osobni ili profesionalni odnosi s radnicima kreditne institucije ili subjekata uključenih u opseg bonitetne konsolidacije

4) ostala radna mjesta i prijašnja radna mjesta u kraćem prošlom razdoblju

5) osobni ili profesionalni odnosi s bitnim vanjskim dionicima (npr. povezanost sa značajnim dobavljačima, savjetnicima ili drugim pružateljima usluga) i

6) politički utjecaj ili odnose s politički izloženim osobama.

(3) Kreditna institucija dužna je napraviti razliku između sukoba interesa koji su stalni i koje treba trajno riješiti te sukoba interesa koji se pojavljuju povremeno u vezi s određenim događajem (npr. transakcijom, odabirom pružatelja usluga itd.) i koji se obično mogu riješiti jednokratnom mjerom.

(4) Kreditna institucija dužna je uspostaviti zahtjeve, postupke i mjere u smislu dokumentacije i odgovornosti za utvrđivanje i sprječavanje sukoba interesa, procjenu njihove značajnosti i poduzimanje mjera za njihovo smanjenje.

(5) Kreditna institucija dužna je odrediti funkciju odgovornu za zaprimanje prijava o stvarnim ili potencijalnim sukobima interesa radnika i postupke izvještavanja i obavješćavanja te funkcije.

(6) Mjere za smanjenje sukoba interesa najmanje uključuju:

1) povjeravanje aktivnosti ili transakcija koje mogu dovesti do sukoba interesa različitim osobama

- 2) sprječavanje radnika koji obavljaju neku aktivnost i izvan kreditne institucije u ostvarivanju neprikladnog utjecaja unutar kreditne institucije u smislu tih drugih aktivnosti
- 3) utvrđivanje obveze radnika da se suzdrže od glasovanja o bilo kojoj odluci kada on jest ili bi mogao biti u sukobu interesa ili kada je na drugi način ugrožena njegova objektivnost ili sposobnost da propisno ispuni svoje dužnosti u kreditnoj instituciji i
- 4) uspostavu odgovarajućih postupaka za transakcije s povezanim subjektima.
- (7) Kreditna institucija dužna je osigurati da radnici odmah prijavljuju funkciji iz stavka 5. ovog članka sva pitanja koja mogu dovesti ili su već dovela do sukoba interesa.
- (8) Kreditna institucija dužna je sve utvrđene ili potencijalne sukobe interesa radnika procijeniti te na odgovarajući način upravljati tim sukobima interesa.
- (9) Kreditna institucija dužna je svaki utvrđeni sukob interesa radnika dokumentirati te poduzeti mjere za smanjenje odnosno otklanjanje sukoba interesa.
- (10) Matična kreditna institucija dužna je uzeti u obzir sukobe interesa u grupnoj politici upravljanja sukobima interesa koji se mogu pojaviti na konsolidiranoj ili potkonsolidiranoj osnovi.

Dokumentacija o izloženostima prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom

Članak 16.

- (1) Kreditna institucija dužna je voditi evidenciju o izloženostima prema osobi u posebnom odnosu s kreditnom institucijom iz članka 205. Zakona o kreditnim institucijama, koja sadržava sljedeće informacije:
 - 1) ime i prezime ili naziv osobe i njezin status
 - 2) vrsta/priroda izloženosti i iznos
 - 3) uvjeti primjenjivi na izloženost
 - 4) datum odobrenja izloženosti
 - 5) ime i prezime pojedinca koji donosi odluku o odobrenju izloženosti ili naziv tijela koje donosi takvu odluku i njegov sastav
 - 6) podatak (da/ne) o tome je li izloženost odobrena u skladu s tržišnim uvjetima i
 - 7) podatak (da/ne) o tome je li izloženost odobrena u skladu s uvjetima koji su dostupni svim radnicima.
- (2) Za izloženosti koje prelaze iznos od 200 000 eura, osim informacija iz stavka 1. ovog članka, evidencija sadržava sljedeće dodatne informacije:
 - 1) postotak izloženosti i postotak zbroja svih neotplaćenih iznosa izloženosti prema istoj osobi u odnosu na:
 - zbroj osnovnoga kapitala i dopunskoga kapitala i
 - redovni osnovni kapital kreditne institucije
 - 2) činjenicu je li izloženost dio velike izloženosti i
 - 3) relativni ponder agregiranog zbroja svih neotplaćenih izloženosti prema istoj osobi, izračunat kao postotak dijeljenjem ukupnoga neotplaćenog iznosa ukupnim iznosom svih neotplaćenih izloženosti prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom.
- (3) Kreditna institucija dužna je osigurati da je dokumentacija o izloženostima prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom cjelovita i ažurirana.
- (4) Kreditna institucija dužna je na zahtjev Hrvatske narodne banke ili drugoga nadležnog tijela dostaviti informacije iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

Postupci unutarnjeg obavješćavanja o povredi propisa

Članak 17.

- (1) Kreditna institucija dužna je, u cilju ispunjavanja zahtjeva iz članka 352. Zakona o kreditnim institucijama, radnicima kreditne institucije omogućiti prijavu svake eventualne povrede propisa

izvan redovitih linija izvješćivanja te u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka osigurati zaštitu osobnih podataka:

1) osoba koje prijavljuju povredu i

2) osoba koje su navodno odgovorne za povredu.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati da su svi radnici u kreditnoj instituciji upoznati s internim procedurama i kanalima za prijavu svake eventualne povrede propisa. Kreditna institucija dužna je osigurati da informacije koje radnici pružaju u postupcima prijave budu dostupne upravi kreditne institucije i drugim odgovornim osobama i/ili funkcijama koje su za tu svrhu određene u politici unutarnjeg obavješćivanja o povredi propisa.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da, ako to zatraži radnik koji je podnio prijavu, informacija o tome bude prezentirana upravi i drugim odgovornim osobama i/ili funkcijama na način koji jamči anonimnost tog radnika. Kreditna institucija dužna je omogućiti da se prijave mogu podnijeti anonimno.

(4) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način zaštititi i prijavljene osobe od svih nepovoljnih učinaka u slučaju da se provjerom ne pronađu dokazi kojima bi se opravdalo poduzimanje mjera protiv tih osoba.

(5) Kreditna institucija dužna je osigurati da postupci unutarnjeg obavješćivanja o povredi propisa:

1) budu dokumentirani

2) pruže jasna pravila kojima se osigurava povjerljivo postupanje s informacijama o osobama koje prijavljuju povredu propisa, prijavljenim osobama i samim povredama, osim ako obveza pružanja takvih informacija trećim stranama nije zakonski propisana u svrhu provođenja istrage u kaznenom postupku ili za pokretanje drugih sudskih postupaka

3) zaštite radnike kreditne institucije koji su iskazali zabrinutost oko negativnih osobnih posljedica jer su prijavili povredu propisa koje se trebaju prijaviti

4) osiguraju da se prijavljene potencijalne ili stvarne povrede propisa procijene i, ako je to potrebno, osigura odgovarajući način obavješćivanja Hrvatske narodne banke i drugih relevantnih tijela i osoba

5) osiguraju da se radnicima kreditne institucije koji su prijavili potencijalna ili stvarna kršenja izda potvrda o zaprimanju informacija, osim ako to nije moguće

6) osiguraju praćenje ishoda provjere prijavljene povrede propisa i

7) osiguraju odgovarajuće vođenje evidencije o podnesenim prijavama.

III. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA I INTERNE KONTROLNE FUNKCIJE

Sustav unutarnjih kontrola

Članak 18.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da su sustavom unutarnjih kontrola obuhvaćene sve poslovne linije i organizacijske jedinice, uključujući interne kontrolne funkcije, eksternalizirane aktivnosti i distribucijski kanali te da u uspostavi i provođenju sustava unutarnjih kontrola na primjeren način sudjeluju svi radnici, osobito više rukovodstvo, uprava kreditne institucije i nadzorni odbor.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati jasan, transparentan i dokumentiran proces odlučivanja te jasnu raspodjelu ovlasti i odgovornosti unutar sustava unutarnjih kontrola, uključujući njezine poslovne linije, organizacijske jedinice i interne kontrolne funkcije.

(3) Sustavom unutarnjih kontrola osigurava se učinkovito i djelotvorno poslovanje, razborito vođenje poslovanja, adekvatno utvrđivanje, mjerenje i smanjenje rizika, pouzdanost financijskih i ostalih informacija i izvještaja, prikladnost administrativnih i računovodstvenih postupaka te usklađenost sa zakonima, propisima, zahtjevima supervizora, kao i usklađenost s unutarnjim politikama, postupcima, pravilima i odlukama kreditne institucije.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati razmjenu potrebnih informacija na način da uprava, nadzorni odbor, poslovna linija, organizacijska jedinica i interne kontrolne funkcije mogu na odgovarajući način ispunjavati svoje dužnosti.

(5) Ako je kreditna institucija članica grupe, dužna je osigurati neophodnu razmjenu odgovarajućih informacija između:

1) poslovnih linija i funkcije praćenja usklađenosti, uključujući funkciju praćenja usklađenosti u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ako je to zasebna interna kontrolna funkcija, na razini grupe te

2) između voditelja internih kontrolnih funkcija na razini grupe te uprave i nadzornog odbora kreditne institucije.

(6) Kreditna institucija dužna je provesti odgovarajuće postupke kojima se osigurava ispunjavanje obveza o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

(7) Kreditna institucija dužna je u smislu postupaka iz stavka 6. ovog članka:

1) provesti procjenu rizika mogućnosti da se iskoristi u svrhu pranja novca i financiranja terorizma te po potrebi poduzeti mjere za smanjenje tih rizika, uključujući povezane operativne i reputacijske rizike i

2) poduzeti mjere kako bi osigurala da su radnici svjesni rizika pranja novca i financiranja terorizma kao i utjecaja koji pranje novca i financiranje terorizma imaju na kreditnu instituciju i financijski sustav.

Interne kontrolne funkcije i akt o internoj kontrolnoj funkciji

Članak 19.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti interne kontrolne funkcije u skladu s odredbama članaka 197. i 198. Zakona o kreditnim institucijama.

(2) Interne kontrolne funkcije, u skladu s ovlastima i odgovornostima pojedine interne kontrolne funkcije, osiguravaju usklađenost kreditne institucije s propisima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Kreditna institucija dužna je donijeti metodologiju rada svake interne kontrolne funkcije.

(4) Funkcija praćenja usklađenosti provodi program praćenja usklađenosti izvršenjem plana rada iz članka 21. ove Odluke, u skladu s metodologijom i internim aktom funkcije praćenja usklađenosti iz ovog članka.

(5) Funkcija unutarnje revizije dužna je donijeti revizijski program za svako područje revizije.

(6) Kreditna institucija dužna je internim aktom za svaku internu kontrolnu funkciju propisati najmanje:

1) ciljeve, opseg i način rada interne kontrolne funkcije

2) organizacijski ustroj i ulogu interne kontrolne funkcije

3) položaj interne kontrolne funkcije unutar kreditne institucije

4) mjere za osiguranje neovisnosti i objektivnosti interne kontrolne funkcije

5) ovlasti, odgovornosti i odnose s ostalim organizacijskim dijelovima

6) međusobne odnose internih kontrolnih funkcija

7) dužnosti i odgovornosti voditelja pojedine interne kontrolne funkcije kao cjeline

8) mjere za osiguranje i praćenje stručne osposobljenosti, odgovarajućega stručnog znanja i iskustva osoba koje obavljaju poslove interne kontrolne funkcije

9) ovlasti i odgovornosti internih kontrolnih funkcija povezane s provjerom eksternaliziranih aktivnosti u skladu s odredbama relevantnih propisa kojima se uređuje eksternalizacija poslovnih aktivnosti kreditnih institucija, ako je primjenjivo

10) pravo pristupa svim relevantnim podacima, informacijama, informacijskim sustavima i ostalim resursima koji su nužni za obavljanje poslova

11) način suradnje s vanjskim revizorima odnosno supervizorima i

12) sustav izvještavanja.

(7) Kreditna institucija dužna je internim kontrolnim funkcijama osigurati pravo pristupa svim poslovnim linijama, organizacijskim jedinicama i, ako je primjenjivo, društvima kćerima i društvima obuhvaćenima računovodstvenom ili bonitetnom konsolidacijom.

Osobe koje obavljaju poslove interne kontrolne funkcije

Članak 20.

(1) Za obavljanje unutarnje revizije kreditna institucija dužna je u punom radnom vremenu zaposliti najmanje jednu osobu sa zvanjem revizora ili unutarnjeg revizora koje je stečeno u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, odnosno stečeno u skladu s pravilima i programom kompetentne strukovne organizacije za stručno obrazovanje unutarnjih revizora.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati potrebne resurse i financijska sredstva u financijskom planu za izvršenje godišnjeg plana svake interne kontrolne funkcije te redovitoga stručnog obrazovanja i osposobljavanja osoba koje obavljaju poslove interne kontrolne funkcije.

Plan rada interne kontrolne funkcije

Članak 21.

(1) Interna kontrolna funkcija dužna je izraditi godišnji plan rada interne kontrolne funkcije.

(2) Uprava kreditne institucije uz prethodnu suglasnost odgovarajućeg odbora nadzornog odbora i/ili nadzornog odbora prihvaća plan rada svake interne kontrolne funkcije.

(3) Godišnji plan rada interne kontrolne funkcije najmanje obuhvaća:

1) popis svih planiranih poslova interne kontrolne funkcije

2) popis područja poslovanja koja će biti obuhvaćena godišnjim planom rada interne kontrolne funkcije i

3) razdoblje u kojemu će se planirani poslovi i kontrole obavljati.

(4) Uprava kreditne institucije dužna je osigurati dostavu informacija voditelju svake interne kontrolne funkcije o planiranim organizacijskim promjenama, projektima, novim proizvodima i ostalim inicijativama kako bi osigurala da ta osoba može unaprijed utvrditi i procijeniti utječe li to na obuhvat posla te interne kontrolne funkcije.

Poslovi internih kontrolnih funkcija

Članak 22.

(1) Interne kontrolne funkcije dužne su u okviru svojih područja nadležnosti provjeriti provode li se ispravno politike, procesi i postupci koje je kreditna institucija utvrdila u cilju uspostavljanja i provođenja djelotvornog sustava unutarnjih kontrola.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati postupak daljnjeg praćenja prijedloga, preporuka i mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti koje su utvrdile interne kontrolne funkcije, uključujući njihovo rješavanje i izvještavanje o tome.

(3) Svaka interna kontrolna funkcija dužna je obavljati poslove u skladu s propisima i standardima struke.

Poslovi funkcije upravljanja rizicima

Članak 23.

(1) Funkcija upravljanja rizicima dužna je osigurati neovisne informacije, analize i stručne prosudbe o izloženostima rizicima, savjetovati o prijedlozima i odlukama o rizicima koje donose poslovne linije ili organizacijske jedinice te izvještavati upravu, nadzorni odbor ili odgovarajući

odbor nadzornog odbora o tome jesu li izloženosti rizicima i odluke o preuzimanju rizika u skladu sa sklonošću preuzimanju rizika i strategijom upravljanja rizicima kreditne institucije.

(2) Kreditna institucija dužna je u sklopu funkcije upravljanja rizicima osigurati obavljanje sljedećih poslova:

- 1) sudjelovanje u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima
 - 2) sudjelovanje u donošenju svih značajnijih odluka povezanih s upravljanjem rizicima
 - 3) analiza rizika prisutnih kod novih proizvoda, provođenja značajnih promjena u postojećim proizvodima uključujući značajne promjene povezanih postupaka i sustava, izvanredne transakcije, kao i ulazak na nova tržišta i trgovanje novim instrumentima
 - 4) analiza rizika koja uključuje utvrđivanje i mjerenje odnosno procjenjivanje rizika kojima jest ili kojima bi mogla biti izložena kreditna institucija u svojem poslovanju
 - 5) sudjelovanje u izradi, primjeni i nadzoru nad metodama i modelima za upravljanje rizicima
 - 6) davanje prijedloga i preporuka o poboljšanju sustava upravljanja rizicima
 - 7) praćenje profila rizičnosti i analiza profila rizičnosti u odnosu na strateške ciljeve i sklonost preuzimanju rizika
 - 8) provođenje testiranja otpornosti na stres
 - 9) procjenjivanje mogućih načina smanjenja rizika
 - 10) analizu kršenja sklonosti preuzimanju rizika uključujući prekoračenje limita, predlaganje mjera za njihovo ispravljanje te obavješćavanje predmetne poslovne jedinice, uprave, nadzornog odbora ili odbora za rizike o kršenjima i mjerama
 - 11) utvrđivanje i procjena rizika prisutnih u transakcijama s povezanim subjektima
 - 12) analiza, praćenje i izvješćivanje o adekvatnosti internoga kapitala i interne likvidnosti kreditne institucije te provjera strategija i postupaka ocjenjivanja potrebnoga internoga kapitala i interne likvidnosti
 - 13) izvješćivanje uprave, nadzornog odbora i odgovarajućeg odbora nadzornog odbora te ostalih relevantnih osoba o upravljanju rizicima i
 - 14) provođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika.
- (3) Funkcija upravljanja rizicima dužna je informirati upravu, odbor za rizike ili nadzorni odbor o korištenim pretpostavkama u modelima i analizi rizika te o mogućim nedostacima modela i analize rizika.

Poslovi funkcije praćenja usklađenosti

Članak 24.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti funkciju praćenja usklađenosti kojom osigurava da se na odgovarajući način utvrđuje, procjenjuje i prati rizik usklađenosti.

(2) Kreditna institucija dužna je u sklopu funkcije praćenja usklađenosti osigurati obavljanje najmanje sljedećih poslova:

- 1) utvrđivanje i procjena rizika usklađenosti kojemu je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena
- 2) savjetovanje uprave i drugih odgovornih osoba o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila, uključujući i obavješćavanje o aktualnostima iz tih područja
- 3) procjena učinaka koje će na poslovanje kreditne institucije imati izmjene relevantnih propisa
- 4) provjera usklađenosti novih proizvoda ili novih postupaka s relevantnim propisima kao i s izmjenama propisa, u suradnji s funkcijom upravljanja rizicima
- 5) izvješćivanje uprave, nadzornog odbora i odgovarajućeg odbora nadzornog odbora te ostalih relevantnih osoba o riziku usklađenosti
- 6) suradnja i razmjena informacija s funkcijom upravljanja rizicima vezano uz rizik usklađenosti i upravljanje tim rizikom i
- 7) poslovi savjetovanja u dijelu pripreme obrazovnih programa povezanih s usklađenosti.

(3) Matična kreditna institucija u RH i matična kreditna institucija u EU-u sa sjedištem u RH dužne su osigurati:

- 1) da njihova društva kćeri i podružnice poduzmu mjere kojima će osigurati usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima zemlje u kojoj posluju i
- 2) ako propisima zemlje u kojoj društvo kći i podružnica posluju nije dopuštena objava i razmjena informacija vezanih uz praćenje usklađenosti između društava unutar grupe, da društvo kćer i podružnica o tome obavijeste voditelja funkcije praćenja usklađenosti ili voditelja funkcije praćenja usklađenosti u matičnoj kreditnoj instituciji u RH i matičnoj kreditnoj instituciji u EU-u sa sjedištem u RH.

(4) Kreditna institucija dužna je poduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje unutarnjega ili vanjskog postupanja kojim bi se moglo potaknuti ili omogućiti počinjenje kaznenih djela prijevare, pranja novca ili financiranja terorizma ili nekoga drugoga financijskoga kaznenog djela ili kršenja discipline (npr. povrede unutarnjih postupaka, prekoračenja limita itd.).

Poslovi funkcije unutarnje revizije

Članak 25.

(1) Funkcija unutarnje revizije dužna je primjenom pristupa koji se zasniva na procjeni rizika obavljati neovisnu reviziju i izražavati objektivno uvjerenje o usklađenosti svih aktivnosti i organizacijskih jedinica, uključujući i eksternalizirane aktivnosti, s politikama i postupcima kreditne institucije te zahtjevima supervizora i ostalim vanjskim zahtjevima.

(2) U opseg rada funkcije unutarnje revizije ulaze sva društva unutar grupe kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da funkcija unutarnje revizije ocijeni učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnjih kontrola te da se u sklopu funkcije unutarnje revizije obavljaju sljedeći poslovi:

- 1) ocjena prikladnosti sustava upravljanja
- 2) ocjena adekvatnosti postojećih politika i njihove usklađenosti s propisima i ostalim regulatornim zahtjevima te sklonošću preuzimanju rizika i strategijom upravljanja rizicima kreditne institucije
- 3) ocjena ispravnosti i učinkovitosti provođenja postupaka iz članka 22. stavka 1. ove Odluke i usklađenost tih postupaka s mjerodavnim zakonima i propisima te odlukama uprave i nadzornog odbora kreditne institucije
- 4) ocjena adekvatnosti, kvalitete i učinkovitosti provedenih kontrola i izvješćivanja koje obavljaju poslovne jedinice te funkcija upravljanja rizicima i funkcija praćenja usklađenosti
- 5) ocjena ispravnosti i pouzdanosti sustava računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja
- 6) revizija eksternaliziranih aktivnosti
- 7) ocjena strategija i postupaka procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala i interne likvidnosti
- 8) revizija informacijskog sustava
- 9) provjera pouzdanosti internoga i eksternog sustava izvještavanja te pravodobnosti i točnosti izvješća propisanih Zakonom o kreditnim institucijama, propisima donesenima na temelju tog Zakona i drugim propisima
- 10) ocjena načina zaštite imovine
- 11) ocjena sustava prikupljanja i valjanosti informacija koje se javno objavljuju u skladu s glavom XI.3 Zakona o kreditnim institucijama, Uredbom (EU) br. 575/2013 i drugim propisima,
- 12) donošenje ostalih ocjena propisanih Zakonom o kreditnim institucijama, propisima donesenima na temelju tog Zakona, Uredbom (EU) br. 575/2013, pripadajućim tehničkim standardima i drugim propisima,

13) izvješćivanje uprave, nadzornog odbora i odgovarajućeg odbora nadzornog odbora te ostalih relevantnih osoba o obavljenim revizijama i ostalim poslovima i

14) svi ostali poslovi koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva unutarnje revizije.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati da funkcija unutarnje revizije ocjenjuje pouzdanost metoda i tehnika te pretpostavke i informacije koje kreditna institucija rabi u internim modelima kao i kvalitetu i uporabu metoda za kvalitativno utvrđivanje i procjenu rizika i poduzetih mjera za smanjenje rizika.

Izvješće o radu interne kontrolne funkcije

Članak 26.

(1) Interne kontrolne funkcije dužne su sastavljati izvješće o radu.

(2) Izvješće o radu interne kontrolne funkcije, ovisno o poslovima interne kontrolne funkcije, sadržava najmanje:

1) izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana rada

2) popis svih obavljenih planiranih poslova

3) popis svih obavljenih izvanrednih poslova

4) popis planiranih, a neizvršenih poslova i razloge neizvršenja plana

5) sažetak najvažnijih činjenica utvrđenih u obavljenim kontrolama, revizijama odnosno obavljenim ostalim poslovima

6) opću ocjenu adekvatnosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola u područjima koja su bila predmetom kontrole i revizije

7) opću ocjenu adekvatnosti i učinkovitosti sustava upravljanja pojedinim rizikom odnosno svim rizicima u kreditnoj instituciji i

8) izvješće o izvršenju prijedloga, preporuka i mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti utvrđenih tijekom obavljenih kontrola odnosno revizija i razloge njihova neizvršenja.

(3) Funkcija unutarnje revizije dužna je izvješće iz stavka 1. ovog članka dostaviti tromjesečno upravi i revizorskom odnosno drugom odgovarajućem odboru nadzornog odbora, polugodišnje nadzornom odboru kreditne institucije te jednom godišnje Hrvatskoj narodnoj banci.

(4) Funkcija praćenja usklađenosti i funkcija upravljanja rizicima dužne su izvješće iz stavka 1. ovog članka dostaviti polugodišnje upravi i odboru za rizike odnosno drugom odgovarajućem odboru nadzornog odbora, nadzornom odboru kreditne institucije te jednom godišnje Hrvatskoj narodnoj banci.

(5) Izvješće o radu interne kontrolne funkcije mora potpisati voditelj pojedine interne kontrolne funkcije.

(6) Kreditna institucija dužna je izvješća o radu internih kontrolnih funkcija dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

IV. OPĆA PRAVILA O UPRAVLJANJU RIZICIMA

Sustav upravljanja rizicima

Članak 27.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da se odluke o preuzimanju rizika donose na osnovi primjerenih i jasno definiranih kriterija i potpunih informacija.

(2) Kreditna institucija dužna je odrediti ključne radnike uključene u sustav upravljanja rizicima kao i zamjenu za njih.

(3) Kreditna institucija dužna je uspostaviti i prikladno dokumentirati proces upravljanja rizicima koji uključuje i utvrđivanje profila rizičnosti te usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću preuzimanju rizika.

(4) Kreditna institucija dužna je kontinuirano utvrđivati rizike kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju i analizirati uzroke izloženosti rizicima.

(5) Kreditna institucija dužna je redovito mjeriti odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdila u svojem poslovanju, a postupci mjerenja odnosno procjenjivanja rizika moraju obuhvaćati prikladne kvantitativne i kvalitativne metode mjerenja odnosno procjene rizika koje će omogućiti i uočavanje promjena u profilu rizičnosti kreditne institucije, uključujući i pojavljivanje novih rizika.

(6) Mjerenje odnosno procjena izloženosti riziku iz stavka 5. ovog članka ne smije se zasnivati isključivo na ishodima modela ili kvantitativnim podacima.

(7) Kreditna institucija dužna je:

1) jasno odrediti kriterije za odlučivanje i postupke za ovladavanje rizicima uzimajući u obzir postojeći i željeni profil rizičnosti te sklonost preuzimanju rizika i

2) prikladno dokumentirati način ovladavanja i ovladavanje rizikom uključujući i razloge za prihvaćanje, smanjenje, izbjegavanje ili prijenos rizika.

(8) Kreditna institucija dužna je procjenjivati potencijalni utjecaj relevantnih makroekonomskih trendova i podataka na izloženosti rizicima i pojedine portfelje i te procjene uključiti u značajne odluke o rizicima.

(9) Kreditna institucija dužna je uspostaviti sustav redovitog praćenja i izvješćivanja o izloženosti rizicima na način da se upravi, nadzornom odboru i/ili odborima nadzornog odbora, relevantnim organizacijskim jedinicama i osobama u kreditnoj instituciji omoguće pravodobne, točne i dovoljno detaljne informacije o upravljanju rizicima koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka odnosno sigurno i stabilno poslovanje kreditne institucije.

(10) Informacije iz stavka 9. ovog članka trebaju najmanje sadržavati odgovarajuće informacije o izloženosti pojedinim rizicima i ključnim pokazateljima rizika, uključujući informacije o profilu rizičnosti i njegovim promjenama, podatke o značajnim internim gubicima, informacije o mjerama i aktivnostima koje se namjeravaju poduzeti ili jesu poduzete radi ovladavanja rizikom, informacije o prekoračenju limita i ostalim iznimkama od postupanja u skladu s internim aktima, uključujući i iznimke od utvrđene sklonosti preuzimanju rizika te informacije o pozitivnim i negativnim promjenama u pokazateljima poslovanja koje upućuju ili mogu upućivati na promjenu izloženosti riziku.

(11) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način pratiti rizike koje je prenijela na treću stranu, osobito koncentracijski rizik koji na osnovi toga može nastati.

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Članak 28.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima i jasno odrediti i dokumentirati sklonost preuzimanju rizika.

(2) Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima jedan je ili više pisanih dokumenata koji najmanje obuhvaćaju ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima i sklonost kreditne institucije za preuzimanje rizika.

(3) Kreditna institucija dužna je pri određivanju sklonosti preuzimanju rizika osim kvantitativnih informacija ili rezultata modela uzeti u obzir i odgovarajuće kvalitativne informacije, npr. stručnu procjenu.

(4) Kreditna institucija dužna je redovito usklađivati strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima s poslovnom strategijom, uzimajući u obzir kretanja na tržištu na kojemu kreditna institucija posluje i promjene unutar kreditne institucije (npr. promjene u imovini i prihodima, povećanje složenosti poslovanja, promjene profila rizičnosti i operativne strukture, geografsko širenje, spajanja, pripajanja te uvođenje novih proizvoda i poslovnih linija).

Dužnosti i odgovornosti višeg rukovodstva u upravljanju rizicima

Članak 29.

(1) Više rukovodstvo dužno je:

- 1) provoditi strategije i politike za preuzimanje i upravljanje rizicima
- 2) uspostaviti i održavati proces upravljanja rizicima
- 3) uspostaviti procedure te izraditi upute i smjernice za obavljanje poslovnih aktivnosti kreditne institucije iz kojih proizlaze izloženosti rizicima
- 4) održavati učinkovitost unutarnjih kontrola ugrađenih u sustav upravljanja rizicima i
- 5) uspostaviti odgovarajuće postupke za procjenu učinka uvođenja novih proizvoda na izloženost riziku kreditne institucije.

Opća pravila o upravljanju pojedinim rizicima

Kreditni rizik

Članak 30.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje kreditnim rizikom.

(2) Kreditna institucija dužna je donositi odluke o odobravanju kredita na temelju primjerenih i jasno definiranih kriterija te definirati postupke odlučivanja o odobravanju, promjenama, obnavljanju i refinanciranju kredita.

(3) Kreditna institucija dužna je uspostaviti primjeren i djelotvoran sustav upravljanja i stalnog praćenja portfelja i pojedinačnih izloženosti koje nose kreditni rizik te osigurati njegovo provođenje, što uključuje:

1) upravljanje portfeljima i pojedinačnim izloženostima koje nose kreditni rizik, prepoznavanje i upravljanje problematičnim kreditnim izloženostima te raspoređivanje izloženosti u rizične skupine i

2) određivanje odgovarajućih ispravaka vrijednosti i rezerviranja.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati da diversifikacija njezinih portfelja koji nose kreditni rizik bude u skladu s njezinom kreditnom strategijom i ciljanim tržištima.

(5) Kreditna institucija dužna je utvrditi internu metodologiju koja omogućuje procjenu kreditnog rizika izloženosti prema pojedinim dužnicima, vrijednosnim papirima ili sekuritizacijskim pozicijama te kreditnog rizika na razini portfelja.

(6) Interna metodologija iz stavka 5. ovog članka ne smije se zasnivati isključivo na rejtingu vanjske institucije za procjenu kreditnog rizika.

(7) Kreditna institucija dužna je provoditi prethodnu procjenu svake izloženosti kriptoomovini koju namjerava zauzeti i primjerenosti postojećih procesa i postupaka za upravljanje rizikom druge ugovorne strane te je dužna o tim procjenama izvješćivati Hrvatsku narodnu banku.

Sekuritizacijski rizici

Članak 31.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje rizicima koji proizlaze iz poslova sekuritizacije kod kojih je kreditna institucija ulagatelj, inicijator ili sponzor, uključujući i reputacijske rizike koji proizlaze iz složenih struktura ili proizvoda. Upravljanje rizicima koji proizlaze iz poslova sekuritizacije mora se zasnivati na ekonomskom sadržaju posla.

(2) Kreditna institucija koja je inicijator obnovljivih sekuritizacijskih transakcija s ugovorenom odredbom o prijevremenoj isplati dužna je donijeti planove likvidnosti za rješavanje posljedica planiranih i prijevremenih isplata.

Rezidualni rizik

Članak 32.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje rezidualnim rizikom.

Koncentracijski rizik

Članak 33.

(2) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje koncentracijskim rizikom.

Tržišni rizici

Članak 34.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje svim značajnim izvorima i učincima tržišnih rizika.

(2) Kreditna institucija dužna je politikama i postupcima iz stavka 1. ovog članka propisati najmanje:

1) uključivanje pozicija u knjigu trgovanja i aktivno upravljanje njima te

2) sustav vrednovanja pozicija u knjizi trgovanja.

(3) Ako kratke pozicije dospijevaju prije dugih pozicija, kreditna institucija dužna je poduzeti mjere zaštite od rizika manjka likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi pozicija kojima se ne trguje

Članak 35.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje kamatnim rizikom koji proizlazi iz knjige pozicija kojima se ne trguje.

Operativni rizik

Članak 36.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje operativnim rizikom, uključujući rizike koji proizlaze iz eksternalizacije i izravnih ili neizravnih izloženosti kriptoomovini ili pružateljima usluga povezanih s kriptoomovinom te za pokriće događaja male učestalosti s velikim gubicima.

(2) Kreditna institucija dužna je za potrebe upravljanja operativnim rizikom definirati operativni rizik tako da obuhvati sve što je za nju operativni rizik, pod uvjetom da definicija najmanje obuhvaća rizike gubitka iz članka 4. stavka 1. točke 52. Uredbe (EU) br. 575/2013.

(3) Kreditna institucija dužna je donijeti politike i planove postupanja u kriznim situacijama te politike i planove kontinuiteta poslovanja kojima se osigurava kontinuitet poslovanja i ograničavaju gubici u slučajevima znatnijeg narušavanja ili prekida poslovanja.

(4) Kreditna institucija dužna je, u smislu stavka 3. ovog članka, donijeti i politike i planove kontinuiteta poslovanja u području IKT-a i planove odgovora i oporavka u području IKT-a za tehnologiju kojom se koristi za priopćavanje informacija te osigurati da su ti planovi izrađeni i testirani i da se njima upravlja u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 909/2014, i (EU) 2016/1011 (Tekst značajan za EGP) (SL L 333, 27.12.2022.).

Likvidnosni rizik

Članak 37.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene strategije, politike, postupke i sustave za upravljanje likvidnosnim rizikom.

(2) Strategije, politike, postupci i sustavi iz stavka 1. ovog članka smatraju se primjerenima ako:

- 1) su razmjerni složenosti, profilu rizičnosti, opsegu poslovanja i definiranoj toleranciji rizika kreditne institucije
 - 2) osiguravaju upravljanje likvidnosnim rizikom tijekom odgovarajućih razdoblja uključujući i unutarдневно
 - 3) osiguravaju upravljanje likvidnosnim rizikom u domaćoj valuti i svim stranim valutama
 - 4) osiguravaju održavanje odgovarajuće razine zaštitnih slojeva likvidnosti
 - 5) odražavaju značenje kreditne institucije u svakoj državi članici u kojoj ona posluje
 - 6) prilagođeni su poslovnim linijama, valutama, podružnicama i pravnim subjektima te
 - 7) uključuju odgovarajuće mehanizme raspodjele.
- (3) Kreditna institucija dužna je odrediti toleranciju izloženosti likvidnosnom riziku u obliku razine izloženosti likvidnosnom riziku koju je spremna preuzeti i koja mora omogućiti da kreditna institucija upravlja svojom likvidnošću u uobičajenim okolnostima tako da je u stanju izdržati dulja stresna razdoblja. O definiranoj toleranciji trebaju biti obaviještene sve relevantne poslovne linije.
- (4) Kreditna institucija dužna je, uzimajući u obzir vrstu, opseg i složenost poslova koje obavlja, odrediti profil rizičnosti likvidnosnog rizika koji osigurava stabilno poslovanje kreditne institucije i robustan sustav upravljanja rizicima.

Rizik prekomjerne financijske poluge

Članak 38.

- (1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje rizikom prekomjerne financijske poluge.
- (2) Pokazatelji rizika prekomjerne financijske poluge uključuju omjer financijske poluge koji se određuje u skladu s člankom 429. Uredbe (EU) br. 575/2013 i neusklađenost između imovine i obveza kreditne institucije.
- (3) Kreditna institucija dužna je s oprezom tretirati rizik prekomjerne financijske poluge, uzimajući u obzir potencijalno povećanje rizika prekomjerne financijske poluge zbog smanjenja regulatornoga kapitala kreditne institucije zbog očekivanih ili realiziranih gubitaka, u skladu s računovodstvenim pravilima i u tu svrhu, mora biti u mogućnosti podnijeti širok opseg različitih stresnih događaja s obzirom na rizik prekomjerne financijske poluge.

Ostali rizici

Članak 39.

- (1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke za upravljanje strateškim rizikom, reputacijskim rizikom, rizikom države, okolišnim, društvenim i upravljačkim rizikom, rizikom usklađenosti u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te sprječavanja počinjenja drugih financijskih kaznenih djela i ostalim rizicima kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju.

Politike preuzimanja i upravljanja rizicima

Članak 40.

- (1) Kreditna institucija dužna je:
- 1) odrediti sklonost preuzimanju rizika za pojedine rizike
 - 2) odrediti jasne linije ovlasti i odgovornosti za upravljanje rizicima unutar kreditne institucije
 - 3) propisati metodologiju utvrđivanja i mjerenja odnosno procjenjivanja rizika kojemu je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju, uključujući metodologiju testiranja otpornosti na stres
 - 4) utvrditi interne limite i kontrole te ostale postupke za ovladavanje i praćenje rizika

- 5) usvojiti i provoditi procedure i mjere ako dođe do odstupanja od primjene usvojenih politika i postupaka, uključujući prekoračenja internih limita
 - 6) usvojiti i provoditi procedure i mjere ako dođe do kriznih situacija i
 - 7) ako je primjenjivo, propisati upravljanje rizicima unutar grupe.
- (2) Politike preuzimanja i upravljanja rizicima moraju biti u pisanom obliku, jasno definirane i dokumentirane te dostupne svim radnicima kreditne institucije koji su uključeni u proces preuzimanja i upravljanja rizicima.
- (3) Kreditna institucija dužna je ažurirati politike iz stavka 2. ovog članka najmanje jednom godišnje kao i pri svakoj značajnoj promjeni izloženosti rizicima te osigurati njihovu primjenu na razini cijele kreditne institucije.

Novi proizvodi

Članak 41.

- (1) Kreditna institucija dužna je u sklopu upravljanja rizicima obuhvatiti i rizike koji proizlaze iz zaključivanja poslova koji se odnose na uvođenje novih usluga ili proizvoda, provođenje značajnih promjena u postojećim proizvodima ili uslugama, uključujući značajne promjene povezanih postupaka (npr. nove eksternalizacije) i sustava (npr. promjene u informacijskom sustavu), izvanredne transakcije, kao i ulazak na nova tržišta i trgovanje novim instrumentima.
- (2) Značajne promjene ili izvanredne transakcije iz stavka 1. ovog članka odnose se na:
- 1) spajanje, pripajanje, uključujući moguće posljedice provedbe nedovoljno temeljite dubinske analize kojom se nisu utvrdili svi rizici i obveze koji su nastali nakon spajanja ili pripajanja
 - 2) osnivanje novih društava kćeri ili društava za posebne namjene
 - 3) nove proizvode
 - 4) promjene sustava i postupaka upravljanja rizicima i
 - 5) promjene u organizaciji kreditne institucije.
- (3) Kreditna institucija dužna je internim aktima propisati kriterije i postupke koji se odnose na zaključivanje poslova iz stavka 1. ovog članka te u sklopu navedenog najmanje:
- 1) definirati što smatra novim proizvodom i značajnom promjenom
 - 2) uspostaviti postupke i procedure za uvođenje novih proizvoda
 - 3) odrediti ovlasti i odgovornosti za odobravanje i verifikaciju novih proizvoda i
 - 4) uspostaviti odgovarajuće procedure provjere koje provode interne kontrolne funkcije kreditne institucije.
- (4) Kreditna institucija dužna je prije zaključenja posla iz stavka 1. ovog članka analizirati, odrediti i dokumentirati sve relevantne aspekte zaključenja posla uključujući i analizu rizika koji iz toga proizlazi te u sklopu navedenoga najmanje:
- 1) opisati novi proizvod
 - 2) provesti analizu utjecaja novog proizvoda na sadašnju i buduću izloženost rizicima kreditne institucije, adekvatnost kapitala i profitabilnost
 - 3) osigurati potrebne organizacijske, tehničke i ljudske resurse
 - 4) odrediti procedure kojima će se koristiti za upravljanje rizicima povezanima s novim proizvodima i
 - 5) udovoljiti računovodstvenim, poreznim i pravnim zahtjevima, uključujući i zahtjeve supervizora.
- (5) Kreditna institucija dužna je provesti analizu rizika prisutnih kod novih proizvoda, a koja uključuje najmanje:
- 1) objektivnu procjenu svih rizika nastalih iz novih aktivnosti korištenjem različitih scenarija
 - 2) procjenu uzrokuje li uvođenje novog proizvoda potencijalne slabosti u upravljanju rizicima i unutarnjim kontrolama i
 - 3) procjenu sposobnosti kreditne institucije da učinkovito upravlja novim rizikom.

(6) Kreditna institucija dužna je utvrditi i procijeniti rizike pranja novca i financiranja terorizma povezane s novim proizvodom ili poslovnom praksom i uspostaviti mjere koje se mogu poduzeti u cilju smanjenja tih rizika.

Testiranje otpornosti na stres

Članak 42.

(1) Kreditna institucija dužna je u sklopu upravljanja rizicima provoditi testiranja otpornosti na stres na razini značajnog rizika kojemu je izložena, na razini pojedinog portfelja i na razini cijele kreditne institucije, odnosno ako je primjenjivo, grupe kreditnih institucija, te za to osigurati odgovarajuće ljudske, materijalne i financijske resurse.

(2) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi politike i procedure kojima se uređuje testiranje otpornosti na stres.

(3) Funkcija upravljanja rizicima dužna je izvješćivati upravu kreditne institucije o rezultatima planiranih testiranja na godišnjoj razini.

(4) Kreditna institucija dužna je omogućiti odgovarajućem tijelu i višem rukovodstvu kreditne institucije analizu rezultata testiranja.

(5) Kreditna institucija dužna je pri testiranju otpornosti na stres koristiti se analizom osjetljivosti, analizom scenarija kao i obratnim testiranjem otpornosti na stres. Pri provođenju testiranja otpornosti na stres treba voditi računa o fazi ekonomskog ciklusa u kojoj se gospodarstvo nalazi te osigurati da se ono ne zasniva isključivo na povijesnim iskustvima, odnosno potrebno je uključiti hipotetske scenarije i eksterne izvore podataka, a testovi otpornosti na stres trebaju uključivati različite intenzitete učinka te najmanje jedan scenarij mora uključiti značajnu ekonomsku recesiju.

(6) Iznimno od stavka 5. ovog članka, kreditna institucija koja nije značajna nije dužna koristiti se analizom scenarija, osim za izloženost likvidnosnom riziku.

(7) Kreditna institucija dužna je osigurati da postupak provođenja testiranja otpornosti na stres bude podržan adekvatnom podatkovnom infrastrukturom utemeljenom na efikasnoj agregaciji rizika te izvješćivanju o rizicima.

(8) Kreditna institucija dužna je rezultate testiranja otpornosti na stres uključiti najmanje u sljedeće aktivnosti:

- 1) revidiranje strateškog planiranja
- 2) preispitivanje sklonosti preuzimanju rizika
- 3) preispitivanje politike izvora financiranja
- 4) preispitivanje internih limita
- 5) korištenje tehnika zaštite od rizika
- 6) procjena adekvatnosti kapitala i likvidnosti i
- 7) revidiranje ili razvoj aktivnosti povezanih s planovima postupanja u kriznim situacijama i planovima oporavka.

(9) Kreditna institucija dužna je redovito, a najmanje jednom godišnje, kao i pri svakoj značajnoj promjeni izloženosti rizicima procjenjivati prikladnost provođenja testiranja otpornosti na stres i pritom obuhvatiti sljedeće:

- 1) učestalost testiranja otpornosti na stres i njihovu usklađenost s ciljevima
- 2) potreba daljnjeg razvoja
- 3) adekvatnost obavješćavanja relevantnih radnika, odbora osnovanih od strane nadzornog odbora ili uprave, uprave i nadzornog odbora
- 4) kvaliteta korištenih podataka i ostalih informacija i
- 5) dokumentiranost rezultata testiranja otpornosti na stres.

(10) Kreditna institucija dužna je adekvatno dokumentirati postupak provođenja testiranja otpornosti na stres te tu dokumentaciju redovito ažurirati.

(11) Unutarnja revizija dužna je u svoj program rada uvrstiti i reviziju postupka provođenja testiranja otpornosti na stres.

(12) Kreditna institucija dužna je provoditi testiranje otpornosti na dugoročne negativne učinke ESG čimbenika u osnovnom i nepovoljnom scenariju u određenom vremenskom okviru, počevši s klimatskim čimbenicima.

(13) Kreditna institucija u testiranje otpornosti iz stavka 1. dužna je uključiti niz ESG scenarija koji odražavaju potencijalne učinke okolišnih i društvenih promjena i povezanih javnih politika na dugoročno poslovno okruženje.

(14) Kreditna institucija dužna je u postupku testiranja otpornosti, iz stavka 12. ovog članka primijeniti vjerodostojne scenarije na temelju scenarija koje su izradile međunarodne organizacije.

V. PRAVILA O UPRAVLJANJU KREDITNIM RIZIKOM

Organizacijski zahtjevi

Članak 43.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati jasnu operativnu i organizacijsku razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije upravljanja rizicima te funkcije ugovaranja transakcija od funkcije podrške poslovanju, do razine uprave koja ne dovodi do sukoba interesa i osigurava učinkovito upravljanje kreditnim rizikom.

(2) Kreditna institucija dužna je uspostaviti dokumentiran okvir za postupka odlučivanja o kreditnim izloženostima koji sadrži dosljednu organizacijsku strukturu za proces donošenja odluke o odobravanju kreditnih izloženosti koja osigurava:

1) utvrđivanje kriterija, politika i procedura za odobravanje novih i restrukturiranje postojećih izloženosti

2) utvrđivanje pravila odobravanja na razini pojedinačnih dužnika i davatelja instrumenta osiguranja potraživanja te na razini grupe povezanih osoba s dužnikom i davateljem instrumenta osiguranja, ovisno o iznosu i rizičnosti izloženosti i

3) utvrđivanje nadležnosti nadzornog odbora, uprave i od njih imenovanih odbora te ovlasti pojedinih razina rukovodstva za odobravanje izloženosti, ovisno o iznosu i rizičnosti izloženosti.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da kreditna izloženost bude odobrena samo uz suglasnost ovlaštenih osoba zaduženih za procjenu kreditnog rizika. Kreditna institucija dužna je odrediti pravila za donošenje odluke o odobravanju kreditne izloženosti ako se ovlaštene osobe koje obavljaju ugovaranje transakcija i ovlaštene osobe zadužene za procjenu kreditnog rizika ne mogu usuglasiti o odluci o njezinu odobrenju.

(4) Iznimno, ako kreditna institucija odobrava kreditnu izloženost koja nije materijalno značajna u odnosu na kreditni rizik, radi pojednostavnjenja postupka odobravanja, odluka o odobrenju može se donositi u sklopu funkcije ugovaranja transakcija. U tom slučaju kreditna institucija dužna je propisati kriterije utvrđivanja kreditne izloženosti koja nije materijalno značajna, pravila odobravanja koja uključuju njihovo grupiranje prema srodnim obilježjima i pravila njihova praćenja na skupnoj osnovi koja se obavlja u sklopu funkcije upravljanja rizicima.

(5) Kreditna institucija ne smije u sklopu funkcije ugovaranja transakcija provoditi umanjeње vrijednosti te rezerviranja za kreditne izloženosti.

(6) Kreditna institucija dužna je uključiti ESG rizike u politike i postupke povezane s kreditnim rizikom i ugraditi ih u okvir za praćenje kreditnog rizika na način da osiguraju da se njihove politike kreditiranja pojedinih sektora, koje odražavaju ESG rizike, kaskadno prenose i pretvore u jasne kriterije za odobravanje koji su dostupni zaposlenicima poslovnih linija i donositeljima odluka o kreditu.

(7) U odnosu na okolišne rizike, kreditna institucija dužna je uključiti kombinaciju kvalitativnih i kvantitativnih aspekata u svoje politike i postupke te temeljem provedene procjene značajnosti i

definirane sklonosti preuzimanju rizika, dužna je utvrditi kvantitativne pokazatelje kreditnog rizika koji obuhvaćaju najznačajnije segmente klijenata, vrste kolaterala i instrumente za smanjenje rizika.

Kreditni proces

Članak 44.

- (1) Kreditni proces najmanje uključuje:
- 1) proces odobravanja kreditne izloženosti
 - 2) procjenu kreditne sposobnosti
 - 3) analizu izloženosti kreditnom riziku
 - 4) sustav ranog upozorenja
 - 5) postupanje s neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima
 - 6) postupak procjene rizičnosti izloženosti
 - 7) proces praćenja rizičnosti izloženosti
 - 8) primjenu ECL zahtjeva
 - 9) procjenu vrijednosti instrumenata osiguranja i
 - 10) sadržaj i vođenje evidencije o kreditnim izloženostima.

Proces odobravanja kreditne izloženosti

Članak 45.

(1) Kreditna institucija dužna je prije nastanka kreditne izloženosti, a temeljem zahtjeva dužnika, analizirati usklađenost tog zahtjeva sa svojom sklonošću preuzimanju rizika, politikama, kriterijima za odobravanje, ograničenjima i relevantnim pokazateljima, kao i s bilo kojim primjenjivim makrobonitetnim mjerama

(2) Prije odobravanja kreditne izloženosti, kao i kod svakoga značajnoga naknadnog povećanja iznosa kreditne izloženosti te tijekom trajanja ugovornog odnosa na osnovi koje je nastala kreditna izloženost, kreditna institucija dužna je procjenjivati kreditnu sposobnost dužnika odabirom prikladnih metoda i pristupa koji odgovaraju razini rizika, veličini, vrsti i složenosti kreditnog proizvoda i vrsti dužnika i urednost u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji i drugim vjerovnicima.

(3) Prije odobravanja kreditne izloženosti kreditna institucija dužna je procijeniti kvalitetu, utrživost, raspoloživost i vrijednost te pravnu valjanost instrumenta osiguranja potraživanja. Ako vrijednost instrumenta osiguranja potraživanja u velikoj mjeri ovisi o kreditnoj sposobnosti davatelja instrumenta osiguranja koji je treća strana, kreditna institucija dužna je procijeniti njegovu kreditnu sposobnost.

(4) Kreditna institucija dužna je procijeniti kreditnu sposobnost dužnika uzimajući u obzir vlastite kriterije koje je propisala internim aktom, kao i minimalne zahtjeve iz ove Odluke i Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka te, ako je dužnik potrošač, dodatne kriterije koji se uzimaju u obzir u skladu s propisima o zaštiti potrošača.

(5) Ako je vjerojatno da će dužnik pri ispunjavanju obveza iz ugovora o kreditu biti suočen s financijskim poteškoćama, kreditna institucija dužna je od dužnika i/ili trećih strana tražiti pouzdanu dokumentaciju kojom se dokazuju realne projekcije njegove sposobnosti održavanja solventnosti.

(6) Pri analizi rizičnosti izloženosti kreditna institucija dužna je ponajprije uzeti u obzir kreditnu sposobnost dužnika, a primljeni instrument osiguranja za pojedinu izloženost tretirati u pravilu kao sekundarni izvor naplate.

(7) Kreditna institucija dužna je donijeti politiku prihvatljivih instrumenata osiguranja potraživanja i metodologiju procjene vrijednosti instrumenta osiguranja uzimajući u obzir

minimalne zahtjeve iz Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka.

Procjena kreditne sposobnosti
Članak 46.

- (1) Kreditna institucija dužna je za potrebe procjene kreditne sposobnosti i profila rizičnosti dužnika raspolagati dostatnim, točnim i ažurnim informacijama.
- (2) Kreditna institucija dužna je procjenu kreditne sposobnosti prilagoditi specifičnosti kreditne izloženosti, a naročito prirodi, dospijeću i kamatnoj stopi.
- (3) Kreditna institucija dužna je za procjenu dužnikove sposobnosti ispunjavanja obveza iz ugovora o kreditnim izloženostima usvojiti metode i pristupe, koji mogu uključivati i modele, a odabir metode trebao bi ovisiti barem o razini rizika, veličini i vrsti kreditne izloženosti.
- (4) Kreditna institucija dužna je uspostaviti pouzdani proces za procjenu mogućnosti potrošača da ispunji svoje obveze prema ugovoru o kreditu i provjeravati taj proces u redovitim intervalima.
- (5) Pri procjeni kreditne sposobnosti potrošača kreditna institucija dužna je uzeti u obzir njegove postojeće obveze i druge izgledne troškove najmanje uvidom u dostupne kreditne registre, odnosno sustave prikupljanja, razmjene i pružanja podataka koje su organizirale kreditne/financijske institucije ili na drugi odgovarajući način kako bi procijenila relevantne čimbenike koji bi mogli utjecati na dužnikov sadašnji i budući kapacitet otplate te bi trebali izbjegavati izazivanje prekomjernih poteškoća i prezaduženost.
- (6) Čimbenici iz stavka 5. ovog članka bi trebali uključivati barem druge obveze otplate, njihovo preostalo trajanje, njihove kamatne stope, neotplaćene iznose te urednost u podmirivanju tih obveza.
- (7) Kada ugovor o kreditnoj izloženosti uključuje jamstva trećih strana, kreditna institucija dužna je raspolagati dovoljnom razinom informacija i podataka potrebnih za procjenu jamstva i, kada je relevantno, financijskog položaja jamca.
- (8) Kreditna institucija dužna je, kao dio procjene kreditne sposobnosti, provoditi analize osjetljivosti koje odražavaju potencijalne negativne događaje u budućnosti koji su relevantni za vrstu i svrhu kreditne izloženosti uključujući barem: smanjenje prihoda, povećanja kamatnih stopa u slučaju ugovora o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom, negativnu amortizaciju kredita, jednokratne otplate glavnice ili odgodu plaćanja glavnice ili kamate, smanjenje utrživosti nekretnina te posljedice valutno induciranog kreditnog rizika.
- (9) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način dokumentirati te održavati lako dostupnom informacije i podatke koji vode odobravanju kreditne izloženosti, uključujući procjenu kreditne sposobnosti koja donositelju odluke o kreditu služi kao osnova za odobrenje ili odbijanje kreditnog zahtjeva.

Analiza izloženosti kreditnom riziku
Članak 47.

- (1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti sustav za kontinuiranu analizu strukture i kvalitete cjelokupnoga portfelja izloženosti kreditnom riziku koji uključuje analizu koncentracijskog rizika sadržanog u portfelju i procjenu budućih trendova strukture i kvalitete cjelokupnog portfelja izloženosti kreditnom riziku.
- (2) Kreditna institucija dužna je uzeti u obzir analize iz stavka 1. ovog članka pri definiranju strategija i politika za preuzimanje kreditnog rizika i upravljanje njime.
- (3) Kreditna institucija dužna je pratiti i analizirati cjelokupni portfelj izloženosti kreditnom riziku na način koji omogućuje pravodobno poduzimanje odgovarajućih mjera radi smanjenja kreditnog rizika.

Sustav ranog upozorenja

Članak 48.

(1) Kreditna institucija dužna je:

1) uspostaviti, preispitivati i po potrebi ažurirati sustav ranog upozorenja koji omogućuje pravodobno utvrđivanje izloženosti s povećanim kreditnim rizikom i

2) voditi evidenciju o izloženostima s povećanim kreditnim rizikom.

(2) Sustav ranog upozorenja iz stavka 1. točke 1. ovog članka treba se zasnivati na internim ili eksternim rejtinzima odnosno kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima ranog upozorenja, a treba omogućiti prepoznavanje izloženosti s povećanim kreditnim rizikom u najranijem trenutku narušavanja kreditne kvalitete izloženosti na pojedinačnoj osnovi, kao i na razini izloženosti sa zajedničkim obilježjima kreditnog rizika.

(3) Kreditna institucija dužna je politikama i procedurama propisati aktivnosti i postupke u slučaju aktiviranja pokazatelja ranog upozorenja.

Postupanje s neprihodujućim izloženostima

Članak 49.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti adekvatan organizacijski i upravljački okvir za postupanje s neprihodujućim izloženostima.

(2) Okvir za postupanje iz stavka 1. ovog članka uključuje:

1) način utvrđivanja, mjerenja, praćenja, nadziranja, smanjenja i upravljanja neprihodujućim izloženostima kao i mjere za izbjegavanje nastanka neprihodujućih izloženosti u imovini kreditne institucije

2) vremenski i vrijednosno utvrđene ciljeve učinkovitog upravljanja neprihodujućim izloženostima i izloženostima u postupku prisilne naplate s ciljem smanjenja iznosa neprihodujućih izloženosti na jasan, vjerodostojan i izvediv način za svaki relevantan portfelj

3) procjenu operativnog okruženja i vanjskih uvjeta

4) strateške ciljeve kreditne institucije za neprihodujuće izloženosti u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju

5) implementaciju operativnog plana postupanja s neprihodujućim izloženostima i

6) potpunu integriranost strategije postupanja s neprihodujućim izloženostima u upravljačke procese kreditne institucije, uključujući redovito preispitivanje, praćenje i neovisan nadzor nad ovim postupcima.

(3) Kreditna institucija dužna je u okviru za postupanje iz stavka 1. ovog članka uzeti u obzir odredbe propisa usmjerene na zaštitu potrošača, te osigurati pravedno postupanje s potrošačima.

(4) Kreditna institucija dužna je analizirati utjecaj neprihodujućih izloženosti na regulatorni kapital, iznos izloženosti riziku, profitabilnost, likvidnost i ostale pokazatelje poslovanja kreditne institucije,

(5) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način planirati svoj kapital kako bi osigurala da razina raspoloživog kapitala bude dostatna za održivo smanjenje neprihodujućih izloženosti.

(6) Kreditna institucija dužna je pri određivanju strateških ciljeva iz stavka 2. točke 4. ovog članka uzeti u obzir različite načina upravljanja neprihodujućim izloženostima kao što su:

1) strategija držanja / restrukturiranja

2) strategija aktivnog smanjivanja portfelja neprihodujućih izloženosti

3) promjena vrste izloženosti ili kolateralna, uključujući ovršni postupak, zamjenu duga za vlasnički udio ili za imovinu ili zamjenu kolateralna i

4) različite pravne mogućnosti kao što su predstečajni i stečajni postupak ili izvansudska nagodba.

(7) Kreditna institucija dužna je osigurati da su ciljevi u pogledu neprihodujućih izloženosti jasno definirani, najmanje obzirom na vremenski okvir, glavne portfelje i opcije provedbe, kao i realni, utemeljeni, usklađeni i da dovode do konkretnog smanjenja, neprihodujućih izloženosti.

(8) Kreditna institucija s povećanim razinama neprihodujućih izloženosti dužna je uspostaviti stalnu i djelotvornu funkciju odgovornu za praćenje i postupanje s neprihodujućim izloženostima, neovisnu o aktivnostima koje obavlja funkcija ugovaranja transakcija.

(9) Kreditna institucija dužna je u okviru politika za postupanje s neprihodujućim izloženostima:

1) propisati politike, metode i učestalost vrednovanja instrumenata osiguranja potraživanja u obliku pokretnina i nekretnina, nadzor i kontrolu nad tim vrednovanjem kao i kriterije za procjenitelje instrumenata osiguranja potraživanja i

2) propisati kriterije, postupak i razine odlučivanja za potpuni ili djelomični računovodstveni otpis potraživanja po neprihodujućim izloženostima.

(10) Kreditna institucija dužna je u okviru postupanja neprihodujućim izloženostima internim aktom propisati kriterije, postupak i razine odlučivanja o poduzimanju odgovarajuće pravne radnje potrebne za aktiviranje i unovčenje instrumenata osiguranja potraživanja.

Postupanje s restrukturiranim kreditnim izloženostima

Članak 50.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi politike postupanja s restrukturiranim kreditnim izloženostima koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:

1) postupak i procedure za odobravanje mjera restrukturiranja, način donošenja odluka o mjerama restrukturiranja uključujući osobe i funkcije uključene u taj postupak, pri čemu je dužna uzeti u obzir mjere kojima bi se omogućila održiva otplata dugovanja i izbjegli slučajevi prisilne naplate

2) korištenje specifičnih kratkoročnih i dugoročnih mjera restrukturiranja ovisno o razlozima zbog kojih su kreditne izloženosti utvrđene kao neprihodujuće izloženosti

3) opis dostupnih mjera restrukturiranja i

4) informacije potrebne za procjenu održivosti mjera restrukturiranja

5) dokumentaciju o odobrenim mjerama restrukturiranja

6) postupke i pokazatelje za praćenje učinkovitosti i djelotvornosti mjera restrukturiranja.

(2) Kreditna institucija dužna je pratiti učinkovitost odobrenih mjera restrukturiranja i na osnovi rezultata uspješnosti provedenih mjera restrukturiranja redovito preispitivati i ažurirati politike postupanja s restrukturiranim kreditnim izloženostima.

(3) Prije donošenja odluke o restrukturiranju kreditna institucija dužna je procijeniti ekonomsku opravdanost restrukturiranja kreditnih izloženosti prema pojedinom dužniku ili skupini izloženosti sličnih ekonomskih obilježja. Ako je restrukturiranje kreditnih izloženosti ekonomski opravdano, kreditna institucija dužna je utvrditi odgovarajući plan restrukturiranja te pratiti njegovu provedbu i učinke.

(4) Pri utvrđivanju održivosti restrukturiranja kreditnih izloženosti pojedinog dužnika ili skupine dužnika, kreditna institucija dužna je pribaviti:

1) detaljnu analizu razloga koji su doveli do poteškoća u poslovanju dužnika ili, ako je primjenjivo, skupine dužnika,

2) plan operativnoga, financijskoga i vlasničkog restrukturiranja dužnika i

3) projekciju novčanih tokova za razdoblje koje je definirano planom restrukturiranja.

(5) Na temelju informacija iz stavka 4. ovog članka kreditna institucija dužna je izraditi:

- 1) procjenu ostvarivosti plana operativnoga, financijskoga i vlasničkog restrukturiranja dužnika, ako je primjenjivo,
- 2) analizu mogućih metoda restrukturiranja kreditne izloženosti i argumentaciju izabrane metode i
- 3) novi otplatni plan koji će biti osnova praćenja provođenja plana restrukturiranja kreditne izloženosti.

(6) Kreditna institucija dužna je prije odobrenja bilo koje mjere restrukturiranja provesti procjenu kreditne sposobnosti dužnika ili, ako je primjenjivo, skupine dužnika.

(7) Nakon odobrenja mjera restrukturiranja kreditna institucija dužna je kontinuirano, a najmanje na tromjesečnoj osnovi, pratiti provođenje cjelokupnog plana restrukturiranja i novčanih tokova dužnika ili, ako je primjenjivo, skupine dužnika sličnih ekonomskih obilježja.

(8) Kreditna institucija dužna je omogućiti razlikovanje refinanciranja ili obnavljanja odobrenih dužniku koji nema financijske poteškoće ili nije izgledno da će ih imati od mjera restrukturiranja, odnosno ustupaka propisanih člankom 47. b (EU) br. 575/2013 prema dužniku koji imaju financijske poteškoće ili je vjerojatno da će ih imati.

Postupak procjene rizičnosti izloženosti

Članak 51.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti odgovarajuće postupke i sustave kako bi na odgovarajući način identificirala, mjerila, procjenjivala, pratila, izvještavala te umanjila razinu kreditnog rizika i u tu svrhu usvojiti, dokumentirati i pridržavati se politika koje uključuju metodologije, procedure i kontrole za procjenu i mjerenje kreditnih rizika kod svih izloženosti koje podliježu mjerenju kreditnog rizika.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati da se utvrđivanje rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke temelji na politikama i metodologijama iz stavka 1. i da rezultira ispravnim i pravovremenim priznavanjem ECL-a u skladu s MSFI 9.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da je ukupan iznos rezervacija adekvatan i dosljedan s ciljevima MSFI 9 i da na odgovarajući način odražava ECL unutar tog okvira uzimajući u obzir relevantne čimbenike i očekivanja na datum izvještavanja koji bi mogli utjecati na naplativost preostalih novčanih tokova tijekom trajanja pojedinačne ili skupine izloženosti, razmotriti podatke koji nadilaze povijesne i postojeće podatke te uzeti u obzir razumne i utemeljene podatke o budućim događajima, uključujući makroekonomske čimbenike koji su relevantni za razmatrane izloženosti u skladu s MSFI 9.

Proces praćenja rizičnosti izloženosti

Članak 52.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti robustan i djelotvoran okvir za praćenje rizičnosti izloženosti kojim se osiguravaju relevantne i ažurne informacije o izloženosti kreditnom riziku, dužniku, grupi povezanih osoba s dužnikom i kvaliteti, utrživosti, raspoloživosti, vrijednosti i pravnu valjanost instrumenta osiguranja potraživanja kao i ispunjavanja ugovora o kreditnoj izloženosti tijekom trajanja ugovornog odnosa na temelju kojega je nastala kreditna izloženost.

(2) Kreditna institucija dužna je pratiti dužnikovo ispunjavanje uvjeta iz ugovora i, u slučaju odobrenih namjenskih kredita, pratiti namjensko korištenje plasiranih sredstava.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da praćenje pojedinačnih izloženosti bude uspostavljeno tako da omogućuje pravodobno poduzimanje odgovarajućih mjera radi smanjenja kreditnog rizika u slučaju pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika ili pružatelja instrumenta osiguranja potraživanja.

(4) Kreditna institucija dužna je usvojiti procedure kojima propisuje prikupljanje i praćenje svih relevantnih informacija koje bi mogle upućivati na povećanje rizičnosti izloženosti i instrumenta osiguranja potraživanja, kao i proceduru izvještavanja svih ovlaštenih osoba uključenih u proces

upravljanja kreditnim rizikom o tim informacijama, kako bi se ponovo procijenila rizičnost izloženosti.

(5) Kreditna institucija dužna je provoditi redovite provjere rizičnosti izloženosti dužnika te preispitivanja i ažuriranja svih relevantnih kreditnih informacija razmjerno vrsti i profilu dužnika te vrsti, veličini i složenosti kreditnog proizvoda.

(6) Kreditna institucija dužna je uspostaviti odgovarajući proces klasifikacije u skladu s Odlukom o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka.

Primjena ECL zahtjeva
Članak 53.

(1) Izloženost za potrebe ovog članka jesu krediti, obveze na temelju kredita i ugovori o financijskom jamstvu na koje se primjenjuje okvir ECL-a.

(2) Kreditna institucija dužna je redovito, a najmanje kvartalno, ispitati je li nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika izloženosti.

(3) Ako se nakon početnog priznavanja pa do datuma izvještavanja kreditni rizik izloženosti koja podliježe mjerenju kreditnog rizika nije znatno povećao, kreditna institucija dužna je izračunati rezervacije za umanjenje vrijednosti tih izloženosti u skladu s točkom 5.5.5. MSFI-ja 9 pri čemu iznos tih rezervacija uvijek treba odražavati mogućnost nastanka kreditnog gubitka u skladu s točkama 5.5.17. i 5.5.18. MSFI-ja 9 i samo iznimno može iznositi nula.

(4) Kreditna institucija dužna je usvojiti aktivan pristup procjenjivanju i mjerenju 12-mjesečnog ECL-a koji omogućava pravovremeno identificiranje promjena kreditnog rizika i pravovremeno priznavanje tih promjena u ECL-u, a procjene iznosa i vremena 12-mjesečnog ECL-a trebaju predstavljati nepristranu procjenu ECL-a ponderiranu na osnovi vjerojatnosti, uzimajući u obzir razmatranja niza mogućih ishoda.

(5) Kreditna institucija dužna je u skladu s točkom 5.5.9. MSFI-ja 9, razmotriti promjenu rizika od neispunjenja obveza tijekom očekivanog vijeka trajanja izloženosti kako bi se procijenilo treba li izloženost premjestiti u mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.

(6) Kreditna institucija dužna je pri ocjenjivanju znatnih povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja, u skladu s točkom B5.5.17. MSFI-ja 9 razmotriti širok raspon podataka uključujući podatke o makroekonomskim uvjetima te ekonomskom sektoru i geografskoj regiji te kritički sagledati sve razumne i utemeljene podatke o budućim događajima za ključne pokretače kreditnih rizika u svojim izloženostima i portfeljima, koji su dostupni i relevantni sukladno potrebama postizanja visokokvalitetne, robusne i dosljedne provedbe računovodstvenih zahtjeva uz uzimanje u obzir povijesnih te podataka o postojećim uvjetima kako bi bile sposobne kvantificirati kreditne rizike u svakoj od svojih izloženosti ili portfeljima na temelju tih podataka i prognoza.

(7) Kreditna institucija dužna je, u skladu s točkom B5.5.2. MSFI-ja 9 razmotriti priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka za vrijeme vijeka trajanja prije nastupanja prekoračenja dospijea izloženosti koja podliježe mjerenju kreditnog rizika, odnosno prije pojave ikakvog objektivnog dokaza o neurednosti u plaćanju u predmetnim izloženostima.

(8) Kreditna institucija dužna je internom politikom propisati kriterije za "znatno" povećanje kreditnog rizika za različite vrste izloženosti koje podliježu mjerenju kreditnog rizika u skladu s točkom 5.5.9. MSFI-ja 9.

(9) Pri odabiru kriterija za "znatno" povećanje kreditnog rizika kreditna institucija dužna je razmotriti svaki od 16 razreda pokazatelja navedenih u točki B5.5.17.(a) do (p) MSFI-ja 9 u onoj mjeri u kojoj je to relevantno za izloženost koja se ocjenjuje te razmotriti postoje li dodatni podaci koje bi trebalo uzeti u obzir.

(10) Kreditna institucija može koristiti oborivu pretpostavku prekoračenja dospijea od 30 dana samo kao zaštitnu mjeru, no ne i kao primarni pokazatelj tijekom vijeka njihova trajanja.

(11) Ukoliko kreditna institucija smatra da je pretpostavka prekoračenja dospijea od 30 dana iz prethodnog stavka u određenom slučaju oboriva, odnosno da u tom slučaju unatoč prekoračenju dospijea od 30 dana nije bilo znatnog povećanja kreditnog rizika, kreditna institucija dužna je to

potkrijepiti temeljitom analizom koja treba uzeti u obzir postojeće, razumne i utemeljene podatke o budućim događajima.

Procjena vrijednosti instrumenata osiguranja

Članak 54.

(1) Kreditna institucija dužna je donijeti i redovito ažurirati politiku i postupke procjene vrijednosti instrumenta osiguranja u obliku nekretnina i pokretne imovine i osigurati usklađenost sa svojim okvirom sklonosti preuzimanju rizika.

(2) Kreditna institucija dužna je razviti i provesti politiku i postupke iz stavka 1. ovog članka na način da osigura:

- 1) usklađenost s primjenjivim međunarodnim, europskim i nacionalnim standardima
- 2) neovisnost postupka kojeg provodi funkcija osiguranja kvalitete praćenja i ponovne procjene instrumenata osiguranja od funkcije koja provodi početnu procjenu vrijednosti, obradu zahtjeva dužnika i praćenje kreditne izloženosti i postupak odobravanja
- 3) neovisnost postupka odabira vanjskog procjenitelja
- 4) preispitivanje unutarnjih i vanjskih procjena vrijednosti s tržišnim pokazateljima
- 5) redovito provođenje retroaktivnog testiranja unutarnjih i vanjskih procjena vrijednosti
- 6) provođenje postupka osiguranja kvalitete na odgovarajućoj veličini uzorka.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da se procjena vrijednosti instrumenata osiguranja izvrši u trenutku odobravanja izloženosti te da vrijednosti svih instrumenta osiguranja u obliku nekretnina procijeni interni ili vanjski procjenitelj koji će posjetiti nekretninu, uz unutarnju i vanjsku procjenu nekretnine.

Sadržaj i vođenje evidencije o kreditnim izloženostima

Članak 55.

(1) Kreditna institucija dužna je voditi evidenciju o kreditnim izloženostima koja najmanje sadržava:

- 1) osnovne podatke o dužniku (ime, prezime, adresa odnosno tvrtka, sjedište, broj zaposlenih, vlasnička struktura, ime i prezime članova uprave, povezanost dužnika s drugim osobama ako dužnik pripada grupi povezanih osoba kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013)
- 2) ugovor o kreditu i/ili ostalim kreditnim izloženostima
- 3) glavne dužnike i vjerovnike svakog dužnika prema kojemu je izloženost kreditne institucije pojedinačno značajna
- 4) ako je primjenjivo, financijske izvještaje dužnika za prethodne tri godine
- 5) analizu i ocjenu financijsko-ekonomskog položaja dužnika, uključujući interni rejting dužnika
- 6) za pojedinačno značajne izloženosti ako postoje dokazi o umanjeњу financijske imovine dužnika, analizu i procjenu budućih novčanih tokova dužnika u odnosu na njegove obveze
- 7) prijedlog za odobrenje kreditne izloženosti i mišljenje stručne službe te odluku tijela kreditne institucije koje je nadležno za njezino odobrenje
- 8) analitičko-knjigovodstvenu evidenciju bilančnih i izvanbilančnih stavki koje se odnose na pojedinog dužnika kreditne institucije
- 9) dokumentaciju o instrumentu osiguranja potraživanja
- 10) dokumentaciju o poduzetim postupcima prisilne naplate, uključujući evidenciju sudskih sporova koje je kreditna institucija pokrenula radi naplate svojih potraživanja
- 11) evidenciju sudskih sporova koji se eventualno vode protiv kreditne institucije u vezi s tom kreditnom izloženošću
- 12) dokumentaciju povezanu s postupanjem s restrukturiranim kreditnim izloženostima iz članka 50. ove Odluke i
- 13) ostalu dokumentaciju koja može upotpuniti informacije o financijskom položaju dužnika.

(2) Kreditna institucija dužna je donijeti i provoditi proceduru za vođenje evidencije o kreditnim izloženostima i odrediti odgovorne osobe koje će voditi računa o potpunosti i cjelovitosti pojedinačnih spisa.

(3) Kreditna institucija dužna je, osim zahtjeva za čuvanje dokumentacije uređeno drugim propisima, čuvati cjelokupnu dokumentaciju iz stavka 1. ovog članka kao i svu ostalu dokumentaciju i evidencije, a koja je činila sadržaj evidencije o kreditnim izloženostima, za cijelo vrijeme trajanja poslovnog odnosa, odnosno do okončanja sudskih sporova ako su na temelju toga ugovornog odnosa pokrenuti.

Obrada osobnih podataka

Članak 56.

(1) Kreditna institucija ovlaštena je pri procjeni kreditne sposobnosti dužnika i praćenja urednosti u podmirivanju obveza prikupljati, obrađivati, čuvati, dostavljati i upotrebljavati one osobne podatke koji su prema ovoj Odluci potrebni za procjenu rizika i provedbu procjene kreditne sposobnosti dužnika i urednosti u podmirivanju obveza.

(2) Pri provedbi procjene kreditne sposobnosti dužnika u skladu s ovom Odlukom, a u svrhu osiguravanja točnosti osobnih podataka i nedvojbene identifikacije osobe u svim slučajevima koji su propisani internim politikama kreditne institucije donesenima na temelju Zakona o kreditnim institucijama i ove Odluke, kreditna institucija ovlaštena je obrađivati osobne podatke prikupljanjem preslika odgovarajućih osobnih identifikacijskih dokumenata i drugih javnih isprava koje izdaju nadležna državna tijela, uz primjenu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera zaštite prava i sloboda osobe za koju se podaci prikupljaju.

(3) Pri prikupljanju podataka iz ove Odluke kreditna institucija dužna je internim politikama propisati obuhvat podataka koji su joj potrebni za procjenu rizika i provedbu postupka procjene kreditne sposobnosti i urednosti u podmirivanju obveza. Obuhvat podataka koji se od dužnika zahtjeva treba biti proporcionalan riziku koji za kreditnu instituciju proizlazi iz te kreditne izloženosti.

(4) U obuhvat podataka iz prethodnog stavka ulaze podaci o urednosti u podmirivanju obveza i podaci potrebni za procjenu kreditne sposobnosti koje je kreditna institucija, odnosno grupa kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj, saznala na osnovi pružanja usluga svojim klijentima (interni podaci), kao i podaci koje je kreditna institucija saznala razmjenom s drugim kreditnim institucijama i članicama njihovih grupa, te financijskim institucijama, pribavljanjem i korištenjem podataka iz dostupnih kreditnih registara odnosno sustava prikupljanja, razmjene i pružanja podataka koje su organizirale kreditne/financijske institucije, ili na drugi odgovarajući način (eksterni podaci).

(5) Pri prikupljanju podataka u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i ovom Odlukom kreditna institucija dužna je pribaviti presliku odgovarajućega osobnoga identifikacijskog dokumenta i čuvati ju u rokovima propisanim člankom 55. ove Odluke.

(6) Kada kreditna institucija s ciljem provedbe procjene kreditne sposobnosti u skladu s ovom Odlukom prikuplja i obrađuje podatke koje nije prikupila od osobe za koju se provodi procjena kreditne sposobnosti, primjenjuje se članak 14. stavak 5. točka c. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119/1, 4. 5. 2016.; u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 2016/679.

(7) Kada kreditna institucija s ciljem procjene kreditne sposobnosti u skladu s ovom Odlukom provodi automatiziranu obradu uključujući izradu profila koja proizvodi pravne učinke koji se odnose na osobu za koju se provodi procjena kreditne sposobnosti, primjenjuje se članak 22. stavak 2. točka b. Uredbe (EU) br. 2016/679.

(8) Pri prikupljanju i obradi podataka iz stavaka 6. i 7. ovog članka kreditna institucija dužna je osigurati odgovarajuće mjere zaštite legitimnih interesa osobe za koju se provodi procjena kreditne sposobnosti u skladu s Uredbom (EU) br. 2016/679.

Valutno inducirani kreditni rizik i kamatno inducirani kreditni rizik

Članak 57.

(1) Kreditna institucija dužna je u sustav upravljanja kreditnim rizikom uključiti i upravljanje:

1) valutno induciranim kreditnim rizikom i

2) kamatno induciranim kreditnim rizikom.

(2) Kreditna institucija dužna je u sklopu procesa odobravanja kreditnih izloženosti nominiranih u stranoj valuti ili vezanih uz stranu valutu i/ili kreditnih izloženosti uz promjenjivu kamatnu stopu definirati kriterije za procjenu kreditne sposobnosti dužnika. Kriteriji najmanje obvezno uključuju procjenu značajnog porasta iznosa otplate duga u slučaju značajnih negativnih oscilacija odnosnih promjenjivih parametara.

(3) Kreditna institucija dužna je rezultate procjene iz stavka 2. ovog članka uzeti u obzir pri utvrđivanju kreditne sposobnosti dužnika.

(4) Ako se koristi instrumentima zaštite od rizika iz stavka 1. ovog članka, kreditna institucija dužna je u svojim internim metodologijama propisati načine zaštite kreditnih izloženosti.

(5) Kreditna institucija dužna je osigurati da sustav upravljanja iz stavka 1. ovog članka omogućuje najmanje:

1) utvrđivanje dužnika koji su izloženi rizicima iz stavka 1. ovog članka

2) izračun umanjenja vrijednosti i rezerviranja izloženosti podložnih rizicima iz stavka 1. ovog članka u slučaju promjena tečajeva valuta ili kamatnih stopa i

3) povezivanje kreditnih izloženosti i odnosnih instrumenata zaštite kojima se koristi kreditna institucija, ako je primjenjivo.

(6) Kreditna institucija dužna je za rizike iz stavka 1. ovog članka provesti testiranje otpornosti na stres. Pritom je dužna uzeti u obzir vezu između kretanja tečaja valuta i/ili kamatnih stopa i porasta iznosa otplate po kreditnim izloženostima mjenjenog omjerom ukupnih plaćanja po kreditnoj izloženosti i prihoda odnosno dohotka dužnika.

(7) Kreditna institucija dužna je osigurati da se planom rada unutarnje revizije obuhvate i sustavi upravljanja iz stavka 1. ovog članka.

Koncentracijski rizik

Članak 58.

(1) Kreditna institucija dužna je u politici upravljanja koncentracijskim rizikom najmanje uključiti:

1) koncentraciju koja se odnosi na pojedine osobe i grupe povezanih osoba

2) koncentraciju koja se odnosi na skup izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, djelatnost, istovrsni poslovi, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika

3) koncentraciju izloženosti ili instrumenata osiguranja po pojedinačnim drugim ugovornim stranama, međuovisnim drugim ugovornim stranama ili u određenim industrijama, gospodarskim sektorima ili zemljopisnim regijama koji mogu predstavljati veći stupanj osjetljivosti na ESG rizike, i

4) koncentraciju koja se odnosi na cijeli kreditni portfelj.

(2) Kreditna institucija dužna je donijeti odgovarajuće metodologije za praćenje i umanjenje koncentracijskog rizika, koje najmanje uključuju:

1) aktivno upravljanje diversifikacijom portfelja kreditnih izloženosti

2) određivanje limita koncentracije i

3) prijenos odnosno smanjenje kreditnog rizika.

Rizik države

Članak 59.

(1) Kreditna institucija koja je izložena riziku države dužna je imati:

- 1) primjerene politike i procedure za upravljanje rizikom države i
- 2) procjenu provedivosti ugovora na temelju kojega je nastala pojedina izloženost i mogućnosti unovčenja instrumenta osiguranja potraživanja prema zakonodavstvu pojedine države u određenom razdoblju.

VI. PRAVILA O UPRAVLJANJU TRŽIŠNIM RIZICIMA

Organizacijski zahtjevi

Članak 60.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati jasnu operativnu i organizacijsku razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije upravljanja rizicima te funkcije ugovaranja transakcija od funkcije pozadinskih poslova riznice, do razine uprave.

(2) Operativno razdvajanje funkcije ugovaranja transakcija od funkcije pozadinskih poslova riznice uključuje uspostavljanje odgovarajućih sigurnosnih i radnih procedura te prava pristupa informacijskim tehnologijama kao i fizičku razdvojenost navedenih funkcija.

Ugovaranje transakcija

Članak 61.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da svi bitni elementi transakcije budu usuglašeni između ugovornih strana prije zaključenja svake pojedine transakcije.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati da se transakcije dogovaraju u skladu s tržišnim uvjetima. Iznimno, kreditna institucija može ugovoriti transakcije koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1) transakcija je ugovorena na osnovi jasnoga i razumnog zahtjeva klijenta, pri čemu će dogovoreno odstupanje od tržišnih uvjeta biti jasno vidljivo iz dokumentacije navedene transakcije i

2) uz svaku transakciju koja nije ugovorena po tržišnim uvjetima obvezno se navodi jasno vidljiv opis odstupanja od tržišnih uvjeta te razlozi odstupanja.

(3) Kreditna institucija dužna je internim aktom propisati proceduru izvještavanja uprave i višeg rukovodstva o svim značajnim transakcijama koje nisu dogovorene prema tržišnim uvjetima.

(4) Ako se transakcije ugovaraju telefonom, kreditna institucija dužna je osigurati snimanje svih telefonskih razgovora radnika ovlaštenih za ugovaranje transakcija.

(5) Kreditna institucija dužna je osigurati da za svaku ugovorenu transakciju postoji pisana dokumentacija koja sadržava sve bitne elemente i druge relevantne informacije o ugovorenoj transakciji.

(6) Potvrda o ugovorenoj transakciji i pripadajuća dokumentacija u što kraćem razdoblju trebaju se proslijediti funkciji pozadinskih poslova riznice.

(7) Transakcije zaključene nakon kraja radnog vremena funkcije pozadinskih poslova riznice obvezno se posebno označuju i uključuju u dnevnu poziciju trgovanja.

(8) Kreditna institucija dužna je osigurati da radnik ovlašten za ugovaranje transakcija unosi podatke o transakciji u informacijski sustav pod svojom vlastitom identifikacijskom oznakom.

(9) Vrijeme unosa podataka i identifikacijska oznaka radnika iz stavka 8. ovog članka moraju biti automatski generirani.

(10) Kreditna institucija dužna je:

- 1) provesti ex ante procjenu svake izloženosti povezane s kriptoinovinom koju namjeravaju zauzeti i
- 2) procjenu primjerenosti postojećih procesa i postupaka za upravljanje tržišnim rizikom te o tim procjenama obavijestiti Hrvatsku narodnu banku.

Evidentiranje i kontrola transakcija

Članak 62.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da svaka ugovorena transakcija bude evidentirana na odgovarajući način i da bez odgode bude uključena u interne izvještaje o ugovorenim transakcijama.

(2) Kreditna institucija dužna je provjeriti jesu li potvrde o ugovorenim transakcijama zaprimljene od druge ugovorne strane pravodobne i cjelovite.

(3) Zaprimanje potvrda o ugovorenim transakcijama od druge ugovorne strane trebaju biti u djelokrugu funkcije pozadinskih poslova riznice. Kreditna institucija dužna je bez odgode obavijestiti drugu ugovornu stranu o potvrdama o transakcijama koje nije primila na vrijeme ili koje nisu cjelovito popunjene.

(4) Kreditna institucija dužna je uspostaviti redovitu kontrolu procesa ugovaranja transakcija uključujući kontrolu:

- 1) cjelovitosti dokumentacije o ugovorenoj transakciji i pravovremenog prosljeđivanja dokumentacije funkciji pozadinskih poslova riznice
- 2) konzistentnosti podataka o ugovorenoj transakciji s potvrdom o ugovorenoj transakciji, potvrdom elektroničkih sustava za trgovanje i ostalim izvorima
- 3) usklađenosti ugovorene transakcije s tržišnim uvjetima
- 4) odstupanja od internih pravila trgovanja i
- 5) konzistentnosti zapisa o transakciji između funkcije ugovaranja transakcija i ostalih nezavisnih organizacijskih jedinica.

Analiza izloženosti tržišnim rizicima

Članak 63.

(1) Kreditna institucija dužna je u analizi izloženosti tržišnim rizicima najmanje uzeti u obzir:

- 1) sve aktivnosti kreditne institucije osjetljive na promjene tržišnih faktora, uzimajući u obzir i pozicije knjige trgovanja i knjige pozicija kojima se ne trguje
- 2) razvoj i likvidnost relevantnih financijskih tržišta te volatilnost tržišnih cijena financijskih instrumenata
- 3) stvarne i projicirane neusklađenosti i otvorene pozicije koje proizlaze iz aktivnosti kreditne institucije
- 4) koncentraciju rizika u knjizi trgovanja
- 5) korelacije između tržišnih cijena različitih financijskih instrumenata
- 6) korelacije s drugim rizicima kojima je kreditna institucija izložena, kao što su kreditni rizik i likvidnosni rizik
- 7) složenost financijskih instrumenata, (npr. OTC izvedenica ili instrumenata koji se vrednuju koristeći *mark-to-model* tehnike)
- 8) ugrađene opcije
- 9) simulacije dobiti i kapitala u različitim scenarijima, uključujući kvantifikaciju najvećega gubitka u ekstremnim tržišnim okolnostima i

10) utjecaj ESG rizika na vrijednost financijskih instrumenata u njihovu portfelju, procjenu potencijalnog rizik od gubitaka za portfelj i povećanu volatilnost vrijednosti portfelja.

(2) Kreditna institucija dužna je u analizi izloženosti kamatnom riziku uz elemente iz stavka 1. ovog članka obuhvatiti različite aspekte kamatnog rizika, uključujući najmanje rizik koji proizlazi iz:

1) promjene krivulja prinosa i korelacije između različitih krivulja prinosa koje su relevantne za aktivnosti kreditne institucije i

2) mogućeg izvršenja ugrađenih opcija koje se odnose na kamatnu stopu.

(3) Kreditna institucija dužna je u analizi izloženosti valutnom riziku uz elemente iz stavka 1. ovog članka uzeti u obzir najmanje:

1) utjecaj nepovoljnih kretanja tečaja na visinu otvorene devizne pozicije i

2) promjene knjigovodstvene vrijednosti valutnih pozicija kreditne institucije proizašle iz promjene tečaja strane valute.

(4) Kreditna institucija dužna je redovito procjenjivati simulacije dobiti i kapitala u odnosu na njezine stvarne rezultate. Simulacije se odnose na:

1) kamatne i kamatno osjetljive prihode i rashode i ekonomsku vrijednost bilančnih i izvanbilančnih stavki proizašlu iz različitih scenarija kretanja kamatnih stopa

2) valutne i valutno osjetljive prihode i rashode i ekonomsku vrijednost bilančnih i izvanbilančnih stavki proizašlu iz različitih scenarija kretanja tečajeva i

3) druge tržišne faktore i tržišno osjetljive prihode i rashode i ekonomsku vrijednost bilančnih i izvanbilančnih stavki proizašlu iz različitih scenarija kretanja tržišta.

Praćenje tržišnih rizika

Članak 64.

(1) Praćenje rizika koji proizlaze iz aktivnosti trgovanja obuhvaća dnevno praćenje podataka o:

1) pozicijama za trgovanje i volatilnostima njihovih cijena

2) iskorištenosti i prekoračenjima limita i

3) rezultatima trgovanja.

(2) Pri određivanju limita za ograničavanje gubitaka kreditna institucija dužna je uzeti u obzir razinu kapitala i prihoda.

(3) Struktura limita iz stavka 1. ovog članka obvezno se zasniva na procjeni razine rizika i iznosu najvećih dopuštenih gubitaka.

(4) Kreditna institucija dužna je osigurati redovitu prilagodbu limita u skladu s rezultatima testiranja otpornosti na stres.

(5) Limiti iz stavka 1, ovog članka obvezno obuhvaćaju svaku ugovorenu transakciju.

(6) Kreditna institucija dužna je uspostaviti sustav odobravanja transakcija koje prekoračuju uspostavljene limite te sustav očitovanja o razlozima prekoračenja uspostavljenih limita.

(7) Kreditna institucija dužna je uspostaviti sustav izvještavanja višeg rukovodstva kreditne institucije i, ako ocijeni potrebnim, uprave, o svim prekoračenjima uspostavljenih limita. U slučaju prekoračenja limita, to je potrebno odmah prepoznati i uključiti u dnevni izvještaj o limitima.

(8) Sustav praćenja iskorištenosti i prekoračenja limita obvezno obuhvaća kontrolu usklađenosti ugovorenih transakcija s uspostavljenim limitima, kontrolu sustava odobravanja poslovnih transakcija koje prekoračuju uspostavljene limite te kontrolu sustava očitovanja o razlozima prekoračenja uspostavljenih limita.

(9) Izvještaji na osnovi kojih kreditna institucija prati podatke o ugovorenim transakcijama i limitima trebaju uključivati i pregled otvorenih pozicija po pojedinoj vrsti transakcije, vrsti rizika, organizacijskoj jedinici ili portfelju te pregled uspostavljenih limita i razinu njihove iskorištenosti.

(10) Kreditna institucija dužna je pratiti prekoračenja limita na dnevnoj osnovi, tijekom i na kraju radnog vremena.

(11) Izvještaji na temelju kojih kreditna institucija prati podatke o rezultatima trgovanja trebaju sadržavati pregled trenutačnih i kumulativnih rezultata na mjesečnoj i godišnjoj osnovi, razdvojene po područjima trgovanja.

VII. PRAVILA O UPRAVLJANJU KAMATNIM RIZIKOM KOJI PROIZLAZI IZ POSLOVA KOJI SE VODE U KNJIZI POZICIJA KOJIMA SE NE TRGUJE

Sustav upravljanja IRRBB-om

Članak 65.

(1) Sustav upravljanja IRRBB-om treba sadržavati najmanje sljedeće:

- 1) opću strategiju upravljanja IRRBB-om,
- 2) pisane politike i procedure upravljanja IRRBB-om,
- 3) sustave koje kreditna institucija upotrebljava za prepoznavanje i procjenu IRRBB-a te za upravljanje IRRBB-om i
- 4) sustave limita koji osiguravaju da izloženosti IRRBB-u budu u skladu sa sklonošću kreditne institucije preuzimanju rizika i cjelokupnim pristupom mjerenja i upravljanja IRRBB-om.

Pojmovi specifični za IRRBB

Članak 66.

(1) Za potrebe mjerenja i upravljanja IRRBB pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- 1) Instrumenti osjetljivi na kamatne stope obuhvaćaju imovinu, obveze i izvanbilančne stavke iz knjige pozicija kojima se ne trguje, isključujući imovinu koja se odbija od redovnog osnovnog kapitala (CET1).
- 2) Mjere neto kamatnih prihoda jesu mjere promjena očekivane buduće profitabilnosti unutar određenog vremenskog razdoblja koje proizlaze iz kretanja kamatnih stopa, u slučaju IRRBB-a, ili iz promjena kreditnih marži, u slučaju CSRBB-a. Mjere neto kamatnih prihoda obuhvaćaju kamatne prihode i kamatne rashode.
- 3) Mjere ekonomske vrijednosti (EV) jesu mjere promjene neto sadašnje vrijednosti instrumenata osjetljivih na kamatne stope tijekom njihova preostalog razdoblja trajanja kao posljedice promjene kamatnih stopa. Mjere ekonomske vrijednosti odražavaju promjene vrijednosti tijekom preostalog razdoblja do dospijeca instrumenata osjetljivih na kamatne stope, tj. do isteka svih pozicija.
- 4) Mjere ekonomske vrijednosti kapitala (EVE) jesu poseban oblik mjere EV-a u kojem je kapital isključen iz novčanih tokova.
- 5) Modeliranje uvjetovanih novčanih tokova (engl. *conditional cash flows*) jest modeliranje novčanih tokova pod pretpostavkom da ročnost i iznos novčanih tokova ovise o posebnom scenariju kamatnih stopa, tj. pretpostavlja se da se ročnost novčanih tokova opcija, instrumenata s ugrađenim ili izričitim opcijama i instrumenata čije dospijee ovisi o ponašanju klijenata, modelira ovisno o scenariju kamatne stope.
- 6) Modeliranje bezuvjetnih novčanih tokova (engl. *unconditional cash flows*) jest modeliranje novčanih tokova pod pretpostavkom da ročnost i iznos novčanih tokova ne ovise o posebnom scenariju kamatnih stopa.
- 7) Bilanca s pretpostavkom isteka (engl. *run-off balance sheet*) jest bilanca u kojoj se postojeće pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje amortiziraju i ne zamjenjuju novim pozicijama.
- 8) Dinamička bilanca (engl. *dynamic balance sheet*) jest bilanca koja uključuje buduća poslovna očekivanja, prilagođena prema odgovarajućem scenariju na dosljedan način.

9) Nepromjenjiva bilanca (engl. *constant balance sheet*) jest bilanca koja uključuje i izvanbilančne stavke, u kojima se ukupna veličina i sastav održavaju zamjenom novčanih tokova koji dospijevaju ili se ponovno vrednuju novim novčanim tokovima koji imaju jednake značajke glede sastavnica iznosa, razdoblja ponovnog vrednovanja i marže.

10) Instrumenti osjetljivi na kreditne marže obuhvaćaju imovinu, obveze i izvanbilančne stavke iz knjige pozicija kojima se ne trguje, osjetljivi na promjene kreditnih marži (isključujući imovinu koja je odbijena od redovnog osnovnog kapitala (CET1), npr. nekretnine ili nematerijalna imovina ili izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Opća strategija upravljanja IRRBB-om

Članak 67.

(1) Kreditna institucija dužna je utvrditi svoje postojeće i buduće izloženosti IRRBB-u i CSRBB-u na razmjeran način, ovisno o razini, složenosti i rizičnosti pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje, ili rastući profil rizičnosti, uzimajući u obzir svoj poslovni model, svoje strategije i poslovno okruženje u kojem posluje ili namjerava poslovati.

(2) Kreditna institucija dužna je pratiti i procjenjivati svoje izloženosti u imovini knjige pozicija kojima se ne trguje na koje utječe CSRBB ako je CSRBB relevantan za profil rizičnosti kreditne institucije. Pozicije imovine u smislu ovog stavka obuhvaćaju samo imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti, osim ako kreditna institucije dokaže da taj rizik postoji i u ostalim stavkama imovine knjige pozicija kojima se ne trguje.

(3) Matična kreditna institucija u RH i matična kreditna institucija u EU-u sa sjedištem u RH dužne su osigurati da su sustavi internog upravljanja i procesi upravljanja IRRBB-om dosljedni i dobro integrirani na konsolidiranoj i na potkonsolidiranoj osnovi.

Odgovornost uprave

Članak 68.

(1) Uprava kreditne institucije u vezi s upravljanjem IRRBB-om dužna je:

1) uspostaviti sustav za poduzimanje odgovarajućih aktivnosti za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i kontrolu IRRBB-a, u skladu s odobrenim strategijama i politikama usvajanjem:

1. odgovarajućih limita za IRRBB, uključujući osiguravanje usklađenosti s tim limitima i postupak odobravanja potrebnih iznimaka,

2. sustava i standarda za mjerenje IRRBB-a, vrednovanje pozicija i procjenjivanje uspješnosti, uključujući postupke za ažuriranje scenarija šoka i stresa kamatnih stopa te ključnih temeljnih pretpostavka o kojima ovisi analiza IRRBB-a,

3. sveobuhvatnog postupka izvješćivanja i provjere IRRBB-a te

4. učinkovitih unutarnjih kontrola i informacijskih sustava za podršku upravljanju (MIS),

2) odobravati značajne inicijative za zauzimanje rizičnih pozicija ili za zaštitu od rizika prije njihova izvršenja; pozicije koje se odnose na interne prijenose rizika između knjige pozicija kojima se ne trguje i knjige trgovanja trebaju biti pravilno dokumentirane,

3) uspostaviti redovito izvješćavanje uprave, najmanje tromjesečno, o razini i promjenama u izloženosti kreditne institucije IRRBB-u i

4) osigurati da validacija metoda mjerenja IRRBB-a i procjena odgovarajućeg rizika modela budu uključene u politike preispitane i odobrene od uprave.

(2) Uprava kreditne institucije može odrediti određenu organizacijsku jedinicu, odbor ili radnike za kontrolu i upravljanje IRRBB-om te je pritom dužna osigurati da više rukovodstvo, stručne osobe ili odbor za upravljanje imovinom i obvezama (ALCO) koji su određeni za aktivnosti iz stavka 1. ovog članka budu imenovani na dokumentiran, jasan i transparentan način te im odrediti jasne ciljeve i odgovornosti.

(3) Uprava kreditne institucije dužna je osigurati da funkcije utvrđivanja, mjerenja, praćenja i kontrole IRRBB-a imaju jasno definirane odgovornosti, da su neovisne o funkcijama preuzimanja

IRRBB rizika te da izvještavaju o izloženostima IRRBB-u izravno upravu ili osobe iz stavka 2. ovog članka.

Sklonost preuzimanju rizika

Članak 69.

(1) Uprava kreditne institucije dužna je usvojiti jasno definirane izjave o sklonosti preuzimanju IRRBB rizika kao prihvatljivi utjecaj fluktuacije kamatnih stopa na obje mjere IRRBB-a, te ih provoditi putem sveobuhvatnog okvira za preuzimanje rizika, tj. politika i postupaka za ograničavanje i kontrolu IRRBB-a, a sklonost preuzimanju rizika u pogledu IRRBB-a trebala bi se odraziti u limitima.

(2) Kreditna institucija dužna je u okvirima za sklonost preuzimanju rizika utvrditi i odobriti ovlasti i linije odgovornosti za odluke o upravljanju IRRBB-om te instrumente, strategije zaštite i mogućnosti preuzimanja rizika IRRBB-a.

(3) Kreditna institucija dužna je pri utvrđivanju svoje sklonosti preuzimanju rizika voditi računa o rizicima za neto kamatne prihode kao posljedicu računovodstvenog tretmana transakcija iz knjige pozicija kojima se ne trguje. Rizik ne smije biti ograničen samo na prihode od kamata i rashode već je potrebno odvojeno uzeti u obzir učinke promjena kamatnih stopa na tržišnu vrijednost instrumenata.

Sustav limita

Članak 70.

(1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti limite kojima se održava izloženost IRRBB-u u skladu sa sklonošću preuzimanju rizika i cjelokupnim pristupom za mjerenje IRRBB-a, a osobito sljedeće:

1) politiku limita koja je primjerena prirodi, veličini, složenosti i adekvatnosti kapitala kreditne institucije te njezinoj sposobnosti mjerenja vlastitih rizika i upravljanja njima,

2) skupne limite kojima se jasno određuje da se prihvatljiv iznos IRRBB-a treba primijeniti na konsolidiranoj osnovi, a gdje je primjenjivo, i na razini pojedinačnih povezanih društava,

3) sustave koji osiguravaju da se informacije o pozicijama koje premašuju ili je vjerojatno da će premašiti uspostavljene limite bez odgode dostave rukovodstvu i po potrebi eskaliraju na višu razinu; potrebno je uspostaviti jasnu politiku o tome tko će biti obaviješten, kako će se odvijati komunikacija i koje će se mjere poduzeti i

4) ovisno o prirodi djelatnosti i poslovnog modela institucije, mogu se utvrditi i podlimiti za pojedinačne poslovne jedinice, portfelje, vrste instrumenata, konkretne instrumente ili materijalno značajne podvrste rizika IRRBB, kao što su rizik jaza, rizik osnove i rizik opcije.

(2) Izvješćivanje uprave o mjerama rizika potrebno je provoditi najmanje jednom tromjesečno, a izvještaj treba sadržavati usporedbu trenutanih izloženosti s uspostavljenim limitima.

(3) Kreditna institucija dužna je uspostaviti i pratiti okvir strategije zaštite od rizika kod kojih se koriste instrumenti kao što su izvedenice (derivati) i za kontrolu rizika tržišnih cijena instrumenata koji se računovodstveno vode po fervrijednosti.

Politike i postupci upravljanja IRRBB-om

Članak 71.

(1) Uprava kreditne institucije dužna je, na temelju opće strategije za IRRBB, usvojiti sveobuhvatne politike, postupke i sustave upravljanja IRRBB-om kojima treba osigurati sljedeće:

1) da su uspostavljeni postupci za ažuriranje scenarija mjerenja i procjene IRRBB-a

2) da su pristup mjerenja i odgovarajuće pretpostavke za mjerenje i procjenu IRRBB-a, uključujući raspodjelu internoga kapitala za rizike IRRBB-a, primjereni i razmjerni

- 3) da se pretpostavke primijenjenih modela redovito preispituju i, prema potrebi, mijenjaju
 - 4) da su definirani standardi za procjenu pozicija i mjerenje učinkovitosti
 - 5) da postoji odgovarajuća dokumentacija i kontrola nad dopuštenim strategijama zaštite od rizika i instrumentima zaštite od rizika te
 - 6) da su definirane linije ovlaštenja i odgovornosti za upravljanje izloženostima IRRBB-u.
- (2) Politike trebaju biti dobro utemeljene, sveobuhvatne i dokumentirane te trebaju obuhvatiti sve sastavnice IRRBB-a koje su važne za kreditnu instituciju i uključivati sljedeće:
- 1) primjenu granice između »knjige pozicija kojima se ne trguje« i »knjige trgovanja«; interni prijenosi rizika između knjige pozicija kojima se ne trguje i knjige trgovanja trebaju se pravilno dokumentirati i pratiti u sklopu šireg praćenja IRRBB-a koji proizlazi iz instrumenata kamatnih izvedenica
 - 2) detaljnu definiciju ekonomske vrijednosti i njezinu usklađenost s metodom koja se primjenjuje za vrednovanje imovine i obveza (npr. na temelju diskontirane vrijednosti budućih novčanih tokova i diskontirane vrijednosti budućih neto kamatnih prihoda), a koja je usvojena za internu uporabu
 - 3) detaljnu definiciju rizika mjera neto kamatnih prihoda nakon promjena tržišne vrijednosti i njezinu usklađenost s načinom na koji kreditna institucija pristupa izradi financijskih planova i financijskih predviđanja, usvojenim za internu uporabu
 - 4) veličinu i oblik različitih kamatnih šokova koji se primjenjuju za interne izračune IRRBB-a
 - 5) primjenu pristupa za modeliranje uvjetovanih ili bezuvjetnih novčanih tokova
 - 6) tretman »odobrenih, neiskorištenih transakcija« (uključujući povezanu zaštitu od rizika)
 - 7) agregiranje viševalutnih kamatnih izloženosti
 - 8) mjerenje i upravljanje rizikom osnove koji proizlazi iz različitih indeksa kamatnih stopa
 - 9) tretman nekamatnosne imovine i obveza iz knjige pozicija kojima se ne trguje (uključujući kapital i pričuve) pri izračunu kojim se mjeri IRRBB za postupak procjene adekvatnosti internoga kapitala (ICAAP)
 - 10) bihevioralni tretman tekućih i štednih računa
 - 11) mjerenje IRRBB-a koje proizlazi iz bihevioralnih i automatskih opcija imovine i obveza, uključujući učinke konveksnosti i nelinearne profile isplate
 - 12) stupanj granularnosti upotrijebljen u izračunima mjerenja (npr. uporaba vremenskih razreda) i
 - 13) internu definiciju komercijalne marže i odgovarajuću metodologiju za interno postupanje s komercijalnim maržama.
- (3) Kreditna institucija dužna je sve politike za IRRBB preispitivati najmanje jednom godišnje i prema potrebi revidirati.

Mjerenje IRRBB-a

Članak 72.

- (1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti pouzdane interne sustave mjerenja (u nastavku teksta: IMS) koji obuhvaćaju sve sastavnice i izvore IRRBB-a koji su relevantni za njezin poslovni model.
- (2) Kreditna institucija dužna je mjeriti svoju izloženost IRRBB-u u pogledu mogućih promjena mjera ekonomske vrijednosti i neto kamatnih prihoda nakon promjena tržišne vrijednosti. Kreditna institucija dužna je upotrebljavati komplementarna obilježja obiju mjera kako bi obuhvatile složenu prirodu IRRBB-a u kratkoročnim i dugoročnim vremenskim okvirima. Kreditna institucija osobito je dužna mjeriti i pratiti:
 - 1) ukupan učinak ključnih pretpostavka modeliranja na mjerenje IRRBB-a u okviru različitih mjera IRRBB-a te

- 2) IRRBB kamatnih izvedenica iz knjige pozicija kojima se ne trguje, ako je to relevantno za poslovni model.
- (3) Kreditna institucija može iz izračuna mjere ekonomske vrijednosti isključiti komercijalne marže i druge sastavnice marže, pri čemu je dužna upotrebljavati:
- 1) transparentnu metodologiju za utvrđivanje nerizične stope s početka svakog instrumenta i
 - 2) metodologiju koja se dosljedno primjenjuje za sve instrumente osjetljive na kamatne stope i u svim poslovnim jedinicama.
- (4) Kreditna institucija dužna je pri izračunu mjera neto kamatnih prihoda uključiti komercijalne marže.
- (5) Kreditna institucija dužna je neprihodujuće izloženosti uključiti u instrumente osjetljive na kamatne stope u iznosu nakon umanjenja vrijednosti i rezerviranja, na način da odražavaju očekivane novčane tokove i njihovu ročnost.
- (6) Pri mjerenju izloženosti IRRBB-u kreditna institucija dužna je razviti i upotrebljavati vlastite pretpostavke i metode izračuna te se ne može oslanjati isključivo na izračun i rezultate supervizorskog testa netipičnih vrijednosti.
- (7) Kreditna institucija dužna je provoditi mjerenje barem jednom tromjesečno, a u razdoblju povećane volatilnosti kamatnih stopa ili povećane razine IRRBB-a i češće.
- (8) Kreditna institucija dužna je pri mjerenju IRRBB-a u potpunosti razumjeti i dokumentirati ključne bihevioralne pretpostavke i pretpostavke modeliranja, koje trebaju biti u skladu s poslovnim strategijama te se trebaju provjeravati najmanje jednom godišnje.
- (9) Kreditna institucija dužna je najmanje jednom godišnje provjeriti ključne pretpostavke mjerenja, kao što su značajke depozita bez ugovorenog roka dospijeca (NMD), prijevremene otplate kredita s fiksnom kamatnom stopom, prijevremene isplate oročenih depozita, povlačenje obveza, agregiranje valuta i tretman komercijalnih marža, a i češće u tržišnim uvjetima koji se brzo mijenjaju.

Interno izvještavanje
Članak 73.

- (1) Kreditna institucija dužna je osigurati da interni sustavi izvještavanja o rizicima pružaju pravodobne, točne i sveobuhvatne informacije o izloženostima IRRBB-u. Interna izvješća dostavljaju se upravi i višem rukovodstvu najmanje na tromjesečnoj osnovi. Kreditna institucija dužna je redovito provjeravati točnost tih izvješća.
- (2) Izvješća iz stavka 1. ovog članka trebaju sadržavati informacije na relevantnim razinama agregiranja (prema razini konsolidacije i valuti) te razinu informacija koja je prilagođena pojedinoj razini upravljanja i specifičnoj situaciji kreditne institucije i gospodarskog okružja. Izvješća trebaju sadržavati najmanje sljedeće:
- 1) sažetke agregiranih izloženosti IRRBB-u, uključujući informacije o izloženostima riziku jaza, osnove i opcija; izvješća trebaju sadržavati objašnjenja svih značajnih pozicija imovine, obveza, novčanih tokova i strategije koje utječu na razinu i smjer IRRBB-a
 - 2) usklađenost s politikama i limitima
 - 3) ključne pretpostavke modela
 - 4) podatke o utjecaju ključnih pretpostavka modela na mjerenje IRRBB-a, uključujući promjene pretpostavaka u različitim kamatnim scenarijima
 - 5) podatke o utjecaju kamatnih izvedenica na mjerenje IRRBB-a
 - 6) podatke o utjecaju instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti, uključujući imovinu i obveze razine 3 kako je definirano Međunarodnim standardom financijskog izvješćivanja 13 Mjerenje fer vrijednosti (MSFI 13), na mjerenje IRRBB-a
 - 7) rezultate testiranja otpornosti na stres i
 - 8) sažetke provjere politika IRRBB-a, postupaka i primjerenosti sustava mjerenja, uključujući zaključke internih i vanjskih revizora ili drugih jednakovrijednih vanjskih strana.

(3) Izvješća iz stavka 1. ovog članka trebaju na redovnoj osnovi uključivati rezultate provjera i revizija modela te usporedbe prethodnih prognoza ili procjena rizika sa stvarnim rezultatima radi informiranja o mogućim nedostacima modeliranja.

VIII. PRAVILA O UPRAVLJANJU OPERATIVNIM RIZIKOM

Sustav upravljanja

Članak 74.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da sustav upravljanja operativnim rizikom uzima u obzir činjenicu da je operativni rizik svojstven svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima kreditne institucije.

(2) Uprava kreditne institucije dužna je osigurati da u proces odlučivanja o strateškim i drugim bitnim odrednicama u vezi s upravljanjem operativnim rizikom budu uključene sve relevantne razine i segmenti upravljanja kreditnom institucijom.

Događaji i izvori operativnog rizika

Članak 75.

(1) Kreditna institucija dužna je za potrebe upravljanja operativnim rizikom odrediti načela utvrđivanja i klasificiranja događaja operativnog rizika odnosno izvora operativnog rizika.

(2) Kreditna institucija dužna je odrediti i propisati što je za nju značajan operativni rizik te gubitak zbog operativnog rizika.

Upravljanje operativnim rizikom

Članak 76.

(1) Kreditna institucija dužna je u sklopu upravljanja operativnim rizikom najmanje obuhvatiti:

- 1) rizik nesavjesnog poslovanja
- 2) rizik informacijskog sustava
- 3) rizik modela
- 4) poslovne promjene, uključujući nove proizvode, aktivnosti, procese i sustave
- 5) rizik koji se pojavljuje pri upravljanju projektima
- 6) rizike koji proizlaze iz eksternalizacije
- 7) značajne inherentne rizike u postojećim proizvodima, aktivnostima, procesima i sustavima i
- 8) pravni rizik.

(2) Kreditna institucija dužna je u sklopu utvrđivanja te mjerenja odnosno procjene operativnog rizika uzeti u obzir:

- 1) sve relevantne unutarnje i vanjske činitelje
- 2) događaje koji su rezultirali gubicima i
- 3) operativni rizik kojemu je kreditna institucija izložena, ali nije rezultirao gubicima.

(3) Kreditna institucija dužna je mjeriti odnosno procijeniti izloženost utvrđenom operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost i učestalost ostvarivanja rizika kao i potencijalni učinak za kreditnu instituciju.

(4) Kreditna institucija dužna je uključiti značajne ESG rizike u svoj okvir za upravljanje operativnim rizikom te razmotriti kako bi ESG rizici mogli utjecati na različite vrste događaja regulatornog operativnog rizika iz članka 324. Uredbe (EU) br. 575/2013 i sposobnost kreditne institucije da nastavi pružati ključne operacije.

Analiza značajnih gubitaka

Članak 77.

(1) Kreditna institucija dužna je bez odgađanja provesti detaljnu analizu značajnih gubitaka za koje je utvrdila povezanost s operativnim rizikom.

(2) Kreditna institucija dužna je za gubitke iz stavka 1. ovog članka bez odgađanja poduzeti odgovarajuće mjere s ciljem smanjenja i/ili ograničenja posljedice događaja odnosno ovladavanja rizikom te je o tome dužna obavijestiti upravu i druga relevantna tijela i/ili osobe.

Praćenje i izvješćivanje o izloženostima operativnom riziku

Članak 78.

(1) Kreditna institucija dužna je u sklopu redovitog praćenja i izvješćivanja o izloženostima operativnom riziku uključiti najmanje informacije o sljedećem:

- 1) vrsti gubitka ili rizika,
- 2) uzrocima i izvorima događaja odnosno rizika,
- 3) obuhvatu odnosno značajnosti događaja ili rizika i
- 4) mjerama koje se namjeravaju poduzeti ili su poduzete radi smanjenja i ograničenja posljedice događaja odnosno ovladavanja rizikom.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja

Članak 79.

(1) U sklopu upravljanja kontinuitetom poslovanja kreditna institucija dužna je utvrditi i odrediti ključne/kritične poslovne aktivnosti, procese, sustave (uključujući i eksternalizirane) i razinu usluge koju je kreditna institucija dužna održavati ili pravovremeno obnoviti te s tim u vezi:

- 1) procijeniti utjecaj njihova narušavanja ili prekida na poslovanje kreditne institucije i utvrditi s tim povezane rizike i
- 2) odrediti prioritete, vremenski okvir i strategiju za održavanje/oporavak utvrđenih ključnih poslovnih aktivnosti, procesa, sustava i razine usluge.

(2) Kreditna institucija dužna je osigurati da upravljanje kontinuitetom poslovanja bude sastavni dio upravljanja operativnim rizikom i upravljanja rizikom u cjelini te u tom smislu treba integrirati metode upravljanja operativnim rizikom u proces upravljanja kontinuitetom poslovanja.

(3) Kreditna institucija dužna je radi provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovog članka:

- 1) provesti temeljitu analizu čimbenika rizika ozbiljnih narušavanja ili prekida poslovanja i svoje izloženosti tim rizicima te procijeniti njihov potencijalni učinak uporabom unutarnje i/ili vanjske analize podataka i scenarija i
- 2) analizom obuhvatiti sve poslovne linije, organizacijske jedinice, uključujući upravljanje rizicima te uzeti u obzir njihovu međuovisnost.

Plan kontinuiteta poslovanja

Članak 80.

(1) Na osnovi provedenih aktivnosti iz članka 79. stavka 1. točaka 1. i 2. ove Odluke kreditna institucija dužna je donijeti:

- 1) planove postupanja u kriznim situacijama i plan kontinuiteta poslovanja kojima se osigurava da kreditna institucija na odgovarajući način reagira u slučaju znatnijeg narušavanja poslovanja te da može obavljati ključne poslovne aktivnosti ako dođe do prekida poslovanja i
- 2) planove oporavka za ključne poslovne aktivnosti, procese, sustave i usluge kojima se osigurava oporavak poslovanja u odgovarajućem roku.

(2) Plan oporavka iz stavka 1. točke 2. ovog članka može biti dio općeg plana oporavka u skladu s Odlukom o planovima oporavka kreditnih institucija (»Narodne novine«, br. 110/2022. i 150/2024.) u nastavku teksta: Odluka o planovima oporavka).

(3) Kreditna institucija dužna je na odgovarajući način dokumentirati planove iz stavka 1. ovog članka te osigurati njihovu dostupnost i, u slučaju potrebe, osigurati da budu odmah provedivi.

(4) Kreditna institucija dužna je redovito ažurirati planove iz stavka 1. ovog članka u skladu s poslovnim promjenama, uključujući promjene u proizvodima, aktivnostima, procesima i sustavima, promjenama u okružju te poslovnom strategijom i ciljevima kreditne institucije.

(5) Kreditna institucija dužna je redovito testirati planove iz stavka 1. ovog članka, rezultate provedenih testova dokumentirati, analizirati te revidirati planove na temelju rezultata dobivenih testiranjem.

Izvrješćivanje u vezi s planiranjem kontinuiteta poslovanja

Članak 81.

(1) Kreditna institucija dužna je u sklopu sustava izvrješćivanja o izloženosti operativnom riziku izvrješćivati upravu i relevantne razine upravljanja kreditnom institucijom o svim relevantnim činjenicama koje se odnose na planove iz članka 80. stavka 1. ove Odluke, a osobito o testiranju tih planova i značajnijim promjenama u upravljanju kontinuitetom poslovanja.

(2) Kreditna institucija dužna je, u slučaju nastanka okolnosti koje zahtijevaju pokretanje planova iz članka 80. stavka 1. ove Odluke, bez odgađanja obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o svim relevantnim činjenicama i okolnostima koje se na to odnose.

IX. PRAVILA O UPRAVLJANJU LIKVIDNOSNIM RIZIKOM

Sustav upravljanja

Članak 82.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da sustav upravljanja likvidnosnim rizikom obuhvaća najmanje:

1) pretpostavke o ponašanju imovine, obveza i izvanbilančnih stavki kreditne institucije i pretpostavke o ostalim relevantnim okolnostima tako da se osigura njihova primjerenost aktivnostima kreditne institucije i tržišnim okolnostima

2) procedure za informiranje uprave i višeg rukovodstva o rezultatima testiranja otpornosti na stres i postupanje u slučajevima određenih nepovoljnih rezultata testiranja otpornosti na stres

3) procedure za adekvatno nadziranje opterećene imovine koje omogućuju upravi i relevantnom rukovodstvu pravodobnu informaciju o iznosu i vrsti opterećene imovine i ogovarajućim izvorima opterećenja (npr. repo transakcije), iznosu i kreditnoj kvaliteti neopterećene imovine, ali podložne opterećenju, pri čemu posebno treba navesti volumene imovine koja je raspoloživa za opterećenje te o iznosu i vrsti dodatnih opterećenja zbog stresa (potencijalna opterećenja)

4) razmatranje različitih mogućnosti odnosno instrumente smanjenja likvidnosnog rizika, uključujući sustave limita i zaštitne slojeve likvidnosti, kako bi kreditna institucija mogla izdržati velik broj različitih stresnih događaja

5) osiguranje diversificiranosti strukture financiranja i pristupa izvorima financiranja

6) utjecaj ESG rizika na neto novčane odljeve (npr. povećana povlačenja kreditnih linija) ili na vrijednost imovine koja čini njihove zaštitne slojeve likvidnost te, ako je to potrebno, trebaju uključiti te učinke u kalibraciju njihovih zaštitnih slojeva likvidnosti ili okvir za upravljanje likvidnosnim rizikom i

7) u odnosu na okolišne rizike njihov utjecaj na dostupnost i/ili stabilnost izvora financiranja.

(2) Kreditna institucija dužna je ograničenja u međunarodnom transferu viškova likvidnih sredstava, ako ona postoje, navesti u politici i uzeti u obzir pri upravljanju likvidnosnim rizikom.

(3) Kreditna institucija koja posluje sa stranim valutama dužna je provoditi analizu likvidnosti u stranim valutama uključujući analizu međusobne konvertibilnosti stranih valuta.

Za potrebe ove glave konvertibilnim valutama smatraju se valute država članica skupine G10, Europskoga gospodarskog prostora (EEA), Australije i Novog Zelanda.

(4) Kreditna institucija dužna je identificirati i pratiti profesionalne sudionike na novčanom tržištu pri upravljanju likvidnosnim rizikom te detaljno internim aktima propisati kriterije na osnovi kojih će identificirati druge pravne osobe koje su profesionalni sudionici.

(5) Za potrebe ove glave profesionalnim sudionikom na novčanom tržištu smatra se financijska institucija, mirovinski fond, investicijski fond, društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje te druga pravna osoba, osim kreditnih institucija, koja za potrebe upravljanja vlastitim sredstvima sudjeluje na novčanom tržištu na način i učestalošću usporedivom s aktivnostima kreditnih institucija, to podrazumijeva one pravne osobe koje svakodnevno ili često nude obvezujuće kotacije odnosno ponude za novčana sredstva u iznosima koji su znatni u odnosu na ukupno ostvarene volumene na novčanom tržištu ili ona pravna osoba koja utječe na konačno formiranje cijene (primljenih/danih) sredstava i time mijenja cijenu slične transakcije koju kreditna institucija postiže u poslovanju s ostalim klijentima.

(6) Uprava kreditne institucije osim zahtjeva propisanih u članku 9. ove Odluke dužna je osigurati ispunjavanje dnevnih obveza kreditne institucije i izdržavanje stresnih razdoblja na način da se održavaju odgovarajući zaštitni slojevi likvidnosti.

(7) Više rukovodstvo kreditne institucije osim zahtjeva propisanih u članku 29. ove Odluke dužno je u skladu s definiranom tolerancijom izloženosti likvidnosnom riziku određivati i neprekidno revidirati limite za upravljanje likvidnosnim rizikom kao i limite za autorizaciju novčanih tokova iznad određenih iznosa.

Politike

Članak 83.

(1) Politike kreditne institucije za upravljanje likvidnosnim rizikom osim zahtjeva propisanih u članku 40. ove Odluke moraju minimalno obuhvatiti sljedeće:

- 1) strukturu imovine i obveza, uključujući izvanbilančne obveze i pretpostavke o likvidnosti i utrživosti imovine
- 2) sustav izvješćivanja o likvidnosnom riziku, uključujući i izvještavanje likvidnosne pozicije ukupno u domaćoj valuti i stranim valutama
- 3) mjerenje i praćenje neto novčanih tokova, uključujući i unutardnevno upravljanje likvidnošću
- 4) politike i postupke sa stranim valutama
- 5) prekogranično upravljanje likvidnošću, upravljanje likvidnošću u različitim poslovnim linijama, podružnicama i društvima kćerima te, gdje je primjenjivo, upravljanje likvidnošću unutar grupe kreditnih institucija
- 6) politike upravljanja opterećenom i neopterećenom imovinom
- 7) diversificiranost i stabilnost izvora financiranja te dostupnost tržišta i
- 8) planove oporavka likvidnosti.

Mehanizam raspodjele likvidnosnih troškova, koristi i rizika

Članak 84.

(1) Kreditna institucija dužna je mehanizam raspodjele likvidnosnih troškova, koristi i rizika (u nastavku teksta: mehanizam raspodjele) uskladiti s uspostavljenim sustavom upravljanja likvidnosnim rizikom i definiranom tolerancijom izloženosti likvidnosnom riziku te uspostaviti odgovarajući proces odlučivanja.

(2) Kreditna institucija dužna je koristiti se mehanizmom raspodjele pri internom određivanju cijene proizvoda. Kreditna institucija dužna je u mehanizam raspodjele minimalno uključiti:

- 1) utjecaj trenutačnih tržišnih uvjeta odnosno izravne troškove izvora financiranja (npr. tržišni trošak pribavljanja sredstava, baznu krivulju prinosa), uključujući i ostale izravne troškove financiranja (npr. razliku između kupovne i prodajne cijene transakcija, cijenu transakcije, trošak fizičkog transfera gotovine i sl.)

- 2) situaciju u kojoj se nalazi sama kreditna institucija (npr. kreditnu kvalitetu, dostupnost izvora financiranja)
- 3) različita obilježja ponašanja pojedinih proizvoda s aspekta likvidnosti (npr. trošak opcije prijevremenog razročenja, proizvode dostupne putem internetskog bankarstva ili proizvode s neredovitim novčanim tokom) i
- 4) neizravne troškove izvora financiranja (npr. trošak likvidnosne neusklađenosti, trošak rezerve likvidnosti, trošak dodatnoga instrumenta osiguranja i sl.).
- (3) Kreditna institucija dužna je mehanizam raspodjele redovito ažurirati uzimajući u obzir utjecaj činitelja iz stavka 2. ovog članka.
- (4) Kreditna institucija dužna je osigurati da za kontrolu i praćenje rada mehanizma raspodjele bude zadužena neovisna organizacijska jedinica ili funkcija (npr. funkcija upravljanja rizicima).
- (5) Kreditna institucija dužna je osigurati da sve odgovarajuće razine rukovodstva i sve odgovarajuće organizacijske jedinice budu u potpunosti upoznate s mehanizmom raspodjele te da se njime aktivno i primjereno koriste.

Mjerenje i praćenje neto novčanih tokova

Članak 85.

- (1) Kreditna institucija dužna je uspostaviti sustav procjene svih tekućih i budućih priljeva i odljeva, uključujući procjenu sredstava potrebnih za izvanbilančne stavke.
- (2) Kreditna institucija dužna je uzeti u obzir uvriježene standarde za kliring i namiru te vremenski okvir koji se primjenjuje pri određivanju novčanih tokova na određene datume.
- (3) Kreditna institucija dužna je redovito preispitivati uzajamno djelovanje rizika financiranja likvidnosti i rizika tržišne likvidnosti te je dužna uzeti u obzir snažno međudjelovanje likvidnosnog rizika i ostalih rizika kojima je izložena, kao što su kamatni, kreditni, operativni, pravni i reputacijski rizik.
- (4) Kreditna institucija dužna je upravljati likvidnosnim rizikom tijekom odgovarajućeg razdoblja uključujući i unutarдневно kako bi se osiguralo održavanje odgovarajuće razine zaštitnih slojeva likvidnosti.
- (5) Zaštitni slojevi likvidnosti osobito uključuju održavanje dovoljno likvidnih sredstava u obliku rezervne, visokokvalitetne, nezaložene likvidne imovine koja je kreditnoj instituciji dostupna u svakom trenutku te služi za osiguranje u slučajevima različitih stresnih događaja (različitog intenziteta i trajanja), uključujući gubitak ili smanjenje neosiguranih i inače dostupnih izvora sredstava, a za korištenje navedenim sredstvima ne smije biti nikakvih pravnih ili operativnih zapreka.
- (6) Kreditna institucija dužna je osigurati upravljanje likvidnosnim rizikom u različitim vremenskim okvirima te je dužna uzeti u obzir promjene u unutardnevnim potrebama kreditne institucije za sredstvima i načinima financiranja, kratkoročnim i srednjoročnim potrebama za sredstvima i načinima financiranja, dugoročnim (strukturnim) potrebama za sredstvima i načinima financiranja te potencijalne slabosti ovisno o različitim događajima, aktivnostima kreditne institucije i njezinoj strategiji.
- (7) Kreditna institucija dužna je redovito provjeravati točnost ulaznih podataka kojima se koristi pri izračunu likvidnosne pozicije.
- (8) Kreditna institucija dužna je aktivno upravljati instrumentima osiguranja, razdvajati založenu od slobodne imovine te pratiti visinu raspoloživih instrumenata osiguranja prema fizičkim i pravnim osobama kod kojih su u posjedu i državi u kojoj su ti instrumenti zakonski upisani u registar ili na račun.
- (9) Kreditna institucija dužna je pratiti prihvatljivost instrumenata osiguranja iz stavka 8. radi njihova pravodobnoga korištenja, a osobito korištenja u izvanrednim situacijama.

(10) Kreditna institucija dužna je također uzimati u obzir postojeća pravna, regulatorna i operativna ograničenja u prijenosu likvidne i nezaložene imovine između subjekata unutar i izvan Europskoga gospodarskog prostora.

Izvori financiranja i dostupnost tržišta

Članak 86.

(1) Kreditna institucija dužna je izraditi metodologiju utvrđivanja, mjerenja i praćenja pozicija izvora financiranja te upravljanja njima, koja obuhvaća tekuće i buduće materijalno značajne novčane tokove koji proizlaze iz imovine, obveza i izvanbilančnih stavki, uključujući i potencijalne obveze te mogući utjecaj reputacijskog rizika.

(2) U sklopu upravljanja likvidnim sredstvima i izvorima financiranja kreditna institucija dužna je osigurati pristup sredstvima financiranja iz različitih izvora na financijskom tržištu i upravljati dostupnim tržišnim izvorima likvidnosti tako da politikom likvidnosti obuhvati najmanje sljedeće:

- 1) profil izvora financiranja i njegovu projekciju uzimajući u obzir neusklađenost dospijeca u dugoročnim okvirima s obzirom na poslovni model, strategiju i toleranciju rizika
- 2) procedure kojima se neprekidno osigurava aktivno upravljanje tržišnim izvorima sredstava
- 3) procedure za uspostavu i održavanje suradnje s davateljima izvora sredstava, uključujući praćenje učestalosti iskorištavanja dostupnih izvora sredstava
- 4) procjenu pristupa financijskim tržištima i dostupnih sredstava u normalnim i stresnim uvjetima
- 5) procjenu stabilnosti izvora financiranja te rizike koji utječu na njihovu stabilnost
- 6) praćenje koncentracije izvora financiranja s obzirom na procjenu likvidnosti pojedinih instrumenata, geografskih lokacija i davatelja izvora sredstava i
- 7) identifikaciju i procedure upotrebe alternativnih izvora financiranja.

Testiranje otpornosti na stres

Članak 87.

(1) Osim zahtjeva iz članka 42. ove Odluke, kreditna je institucija dužna u politikama upravljanja likvidnosnim rizikom definirati testiranje otpornosti na stres (analize scenarija i analize osjetljivosti) na sljedeći način:

- 1) propisati i donijeti postupke za provođenje i analizu različitih testiranja otpornosti na stres te učestalost njihova provođenja (najmanje jednom godišnje), uzimajući u obzir scenarije odnosno činitelje specifične za kreditnu instituciju (unutarnje), tržišne scenarije odnosno činitelje (vanjske) i kombinirane alternativne scenarije
- 2) propisati provođenje testiranja za kraća i dulja razdoblja stresnih okolnosti
- 3) utvrditi raspored testiranja otpornosti na stres pri planiranju za iduću godinu i
- 4) predvidjeti alternativne scenarije za pozicije likvidnosti i instrumente za smanjenje rizika likvidnosti te najmanje jednom godišnje preispitati pretpostavke na kojima se temelje odluke o izvorima financiranja.

(2) Alternativni scenariji iz točke 4. stavka 1. ovog članka posebice se odnose na izvanbilančne stavke i ostale potencijalne obveze, uključujući i sekuritizacijske subjekte za posebne namjene ili druge subjekte za posebne namjene, kao što je navedeno u Uredbi (EU) br. 575/2013, u odnosu na koje kreditna institucija djeluje kao sponzor ili osigurava znatnu likvidnu podršku.

(3) Pri provođenju testiranja otpornosti na stres kreditna institucija dužna je uzeti u obzir izvore kod kojih je ugovorena mogućnost prijevremenog povlačenja.

(4) Pri provođenju testiranja otpornosti na stres kreditna institucija dužna je za sve pozicije kod kojih postoji mogućnost dodatnih zahtjeva za nadoknadu (engl. *margin calls*) izračunavati njihov utjecaj na likvidnost.

(5) Pri provođenju testiranja otpornosti na stres kreditna institucija dužna je uzeti u obzir međusobnu zamjenjivost i likvidnost različitih konvertibilnih valuta te njihovu dostupnost na deviznim tržištima.

(6) Rezultati testiranja otpornosti na stres osnova su za poduzimanje korektivnih mjera ili aktivnosti za ublažavanje izloženosti kreditne institucije, osiguranje zaštitnih slojeva likvidnosti i prilagodbu likvidnosnog profila kreditne institucije njezinoj toleranciji na rizik.

(7) Kreditna institucija dužna je koristiti se rezultatima testiranja otpornosti na stres, a osobito alternativnih scenarija iz stavka 1. točke 4. ovog članka u prilagođavanju strategije upravljanja likvidnosnim rizikom, donošenju politika, određivanju limita, zauzimanju pozicija i pri donošenju učinkovitih planova postupanja u kriznim situacijama i planova oporavka likvidnosti.

Plan postupanja kreditne institucije u kriznim situacijama i plan oporavka likvidnosti

Članak 88.

(1) Kreditna institucija dužna je izraditi plan postupanja u kriznim situacijama i plan oporavka likvidnosti, koji su sastavni dio politike za upravljanje likvidnosnim rizikom.

(2) Plan postupanja u kriznim situacijama može biti dio plana oporavka likvidnosti i mora minimalno obuhvatiti sljedeće:

1) indikatore ranog upozorenja koji služe kao naznake nastupanja krize te osobe odgovorne za praćenje i izvještavanje o navedenim indikatorima (npr. prekoračenju internih limita, smanjenju depozita, padu cijena dionica, većem trošku financiranja u odnosu na druge kreditne institucije, promjeni rejtinga kreditne institucije, poteškoćama u prikupljanju sredstava na novčanom tržištu, pogoršanju kvalitete aktive ili profitabilnosti)

2) dužnosti i odgovornosti pojedinih osoba u slučajevima nedostatka likvidnosti kreditne institucije (zaduženih npr. za odnose s klijentima, javnošću, ključnim tržišnim sudionicima, dioničarima i središnjim bankama)

3) procedure za pravodobno i relevantno obavješćavanje višeg rukovodstva i uprave kreditne institucije za potrebe odlučivanja o postupanju u kriznim situacijama

4) procedure i postupke za pribavljanje sredstava koja služe za pokriće manjkova tekućih sredstava i vremenski okvir u kojemu se trebaju poduzeti pojedine aktivnosti (npr. prodaja imovine, uspostavljanje novih linija financiranja) u normalnim i stresnim okolnostima

5) strategiju potencijalnog opterećenja imovine koja proizlazi iz raznih stresnih situacija (smanjenja kreditne kvalitete kreditne institucije, smanjenja vrijednosti založene imovine ili povećanih zahtjeva za nadoknadu)

6) identifikaciju, veličinu i pouzdanost svih izvora financiranja s naznačenim redoslijedom korištenja u različitim stresnim okolnostima i

7) okolnosti za provođenje kriznog plana te podatke za kontakt (adresa, telefon, e-adresa i slični podaci) i lokaciju osoba odgovornih za provođenje plana.

(3) Plan oporavka likvidnosti može biti dio općeg plana oporavka te, osim zahtjeva navedenih u Odluci o planovima oporavka, mora sadržavati ogovarajuće strategije i primjerene provedbene mjere za rješavanje mogućih manjkova likvidnosti, uključujući manjkove likvidnosti u odnosu na podružnice s poslovnim nastanom u drugoj državi članici.

(4) Kreditna institucija dužna je najmanje jednom godišnje testirati planove postupanja u kriznim situacijama i planove oporavka likvidnosti i ažurirati ih na temelju rezultata dobivenih testiranjem otpornosti na stres na temelju članka 87. ove Odluke te o tome izvijestiti više rukovodstvo koje je dužno usvojiti izmijenjeni plan oporavka i u skladu s njim prilagoditi interne politike i procese.

(5) Kreditna institucija dužna je unaprijed poduzeti potrebne aktivnosti kako bi omogućila da planovi oporavka likvidnosti budu, u slučaju potrebe, odmah provedivi što obuhvaća držanje instrumenata osiguranja koji su odmah raspoloživi za financiranje kod središnje banke te prema potrebi držanje instrumenata osiguranja u valuti druge države članice ili u valuti treće zemlje

prema kojoj kreditna institucija ima izloženosti te, kada je to potrebno iz operativnih razloga, na području države članice domaćina ili treće zemlje prema čijoj je valuti izložena.

X. PRAVILA O UPRAVLJANJU ESG RIZICIMA

Sustav upravljanja i procjena značajnosti

Članak 89.

(1) Kreditna institucija dužna je, u skladu s člancima 181. i 182. Zakona o kreditnim institucijama, kao dio svojeg sustava upravljanja, uključujući i okvir za upravljanje rizicima, donijeti pouzdane strategije, politike, procese i sustave za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje ESG rizika u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

(2) Kreditna institucija dužna je postupke upravljanja i postupke upravljanja rizicima, iz stavka 1. ovog članka, u pogledu ESG rizika uskladiti s ciljevima utvrđenima u ESG planovima donesenim u skladu s odredbama članka 183. stavka 1. točke c) i stavka 2. točke c) istog članka Zakona o kreditnim institucijama.

(3) Kreditna institucija dužna je, u svrhu primjene stavka 1. ovog članka, barem svake godine, odnosno, male i jednostavne kreditne institucije, svake dvije godine provesti procjenu značajnosti ESG rizika, međutim, kreditna institucija, uključujući malu i jednostavnu kreditnu instituciju, dužna je i češće ažurirati svoju procjenu u slučaju značajne promjene u njihovu poslovnom okružju povezane s ESG čimbenicima, kao što su značajne nove javne politike ili promjene poslovnog modela, portfelja ili poslovanja kreditne institucije.

(4) Strategije, politike, procesi i sustavi iz stavka 1., kao i sama procjena značajnosti rizika, moraju biti razmjerni opsegu, vrsti i složenosti ESG rizika poslovnog modela i opsegu djelatnosti kreditne institucije, izloženosti ESG rizicima te uzimati u obzir kratkoročno i srednjoročno razdoblje te dugoročno razdoblje od najmanje 10 godina.

(5) Kreditna institucija dužna je razmotriti utjecaj ESG rizika na sve tradicionalne kategorije financijskih rizika kojima je izložena, uključujući kreditni, tržišni, likvidnosni, operativni rizik (uključujući rizik od sudskog spora), reputacijski rizik, rizik za poslovni model i koncentracijski rizik.

(6) Kreditna institucija dužna je uključiti ESG rizike, koji su dio njezina popisa rizika, u svoju sklonosti preuzimanju rizika, a koja treba biti usklađena sa strateškim ciljevima i obvezama kreditne institucije te ESG planovima u skladu s odredbama članka 183. stavka 1. točke c) i stavka 2. točke c) istog članka Zakona o kreditnim institucijama.

(7) Kreditna institucija dužna je osigurati da svi relevantni subjekti grupe te poslovne linije i jedinice koje snose rizik pravilno razumiju i primjenjuju definiranu sklonost preuzimanju rizika u smislu ESG rizika.

(8) Kreditna institucija dužna je osigurati kontinuirano osposobljavanje djelatnika i promicanje znanja s ciljem razumijevanja posljedica ESG čimbenika odnosno ESG rizika i podizanja svijesti o strateškim ciljevima i obvezama kreditne institucije u pogledu ESG rizika te donošenja i provedbe ESG planova odnosno razvoja i provedbe postupka planiranja tranzicije.

(9) Kreditna institucija dužna je kontinuirano pratiti ESG rizike kroz sustavu unutarnjeg izvještavanja, primjerice uključivanjem ESG rizika u redovite izvještaje o rizicima ili kroz pokazatelje kojima se podržava učinkovito praćenje, u cilju prenošenja odgovarajućih informacija i agregiranih podataka o ESG rizicima višem rukovodstvu i upravljačkom tijelu.

ESG planovi

Članak 90.

(1) Kreditna institucija dužna je osigurati da su njihovi ESG planovi usmjereni na budućnost te da uključuju opće ciljeve, mjere i posebne ciljeve u pogledu poslovnog modela i strategije kreditne institucije i da su, gdje je primjenjivo, u skladu s drugim primjenjivim zahtjevima, primjerice ukoliko je kreditna institucija dužna objaviti informacije o ESG pitanjima u skladu s Direktivom

2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29. 6. 2013.), ESG planovi u skladu s člankom 183. stavkom 1. točkom c) i stavkom 2. točkom c) istog članka Zakona o kreditnim institucijama, moraju biti usklađeni s planovima iz članka 19.a ili 29.a Direktive 2013/36 i moraju uključivati aktivnosti koje se odnose na poslovni model i strategiju kreditne institucije koja su dosljedna u oba plana.

(2) Mjerljivi ciljevi i postupci za upravljanje s ESG rizicima koji su uključeni u ESG planove uzimaju u obzir najnovija izvješća i mjere koje je propisao Europski znanstveni savjetodavni odbor za klimatske promjene, posebno u vezi s postizanjem klimatskih ciljeva Unije.

(3) Kreditna institucija dužna je jasno utvrditi i dodijeliti odgovornosti za izradu, potvrđivanje, provedbu i praćenje ESG planova vodeći računa o međusobnoj povezanosti i utjecaju koji bi postupak planiranja tranzicije mogao imati na druge postupke, kao što su šira poslovna strategija i sklonost preuzimanju rizika.

Sadržaj ESG plana

Članak 91.

(1) Kreditna institucija dužna je dokumentirati svoj ESG plan, uključujući metodologije, pretpostavke, kriterije, ciljeve i mjere planirane za postizanje ciljeva, kao i provedene i predviđene revizije te odrediti opseg rizika obuhvaćen svakim dijelom tog plana..

(2) ESG plan sadržava barem:

1) strateške ciljeve i faze provedbe plana, uključujući:

i. sveobuhvatan strateški cilj na za upravljanje kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim ESG rizicima, u skladu s cjelokupnom poslovnom strategijom i sklonošću preuzimanju rizika

ii. sveobuhvatan skup dugoročnih ciljeva s definiranim ciljevima u pojedinoj međufazi kako bi se osigurala otpornost poslovnog modela na ESG rizike, uključujući usklađenost poslovne strukture i prihoda s tako definiranim među ciljevima

iii. ključne pretpostavke, ulazne podatke i popratne informacije relevantne za razumijevanje općih i posebnih ciljeva kreditne institucije, uključujući odabir jednog ili više središnjih ili referentnih scenarija i zaključke kreditne institucije koji proizlaze iz rezultata procjena značajnosti ESG rizika, procjene usklađenosti portfelja i drugih analiza scenarija

2) posebne ciljeve i pokazatelje, uključujući:

i. kvantitativne ciljeve za upravljanje ESG rizicima, uključujući one koji proizlaze iz postupka prilagodbe pravnim i regulatornim ciljevima održivosti u državama u kojima kreditna institucija posluje i širih tranzicijskih trendova prema održivom gospodarstvu, kao i pokazatelji koji se upotrebljavaju za praćenje ESG rizika i napretka u postizanju ciljeva

ii. portfelje, sektore, kategorije imovine, linije poslovanja i, ako je to primjenjivo, gospodarske djelatnosti (tj. pojedinačne tehnologije) obuhvaćene ciljevima i pokazateljima za praćenje, čime se osigurava da opseg ciljeva i pokazatelja u dovoljnoj mjeri odražava prirodu, veličinu i složenost poslovanja kreditne institucije i njezinu procjenu značajnosti ESG rizika

iii. vremenska razdoblja tijekom kojih se primjenjuju ciljevi i pokazatelji

3) sustav upravljanja, uključujući:

i. upravljačku strukturu ESG plana (uloge i odgovornosti za izradu, potvrđivanje, provedbu, praćenje i ažuriranje ESG plana, uključujući eskalacijske korake u slučaju odstupanja od ciljeva)

ii. aktivnosti povezane s kapacitetima i resursima kako bi se osiguralo odgovarajuće znanje, vještine i stručnost za učinkovitu provedbu ESG plana, uključujući osposobljavanja i internu kulturu u vezi s ESG rizicima

iii. politike i prakse primitaka za promicanje dobrog upravljanja ESG rizicima u skladu s ciljevima i sklonošću institucije preuzimanju rizika

iv. podatci i sustavi koji se upotrebljavaju za postupak planiranja tranzicije

4) strategiju provedbe, uključujući:

i. pregled kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera koje se poduzimaju ili su predviđene u okviru osnovnih bankovnih aktivnosti i postupaka za postizanje ciljeva ESG plana, uključujući način na koji kreditna institucija uključuje ciljeve ESG plana u svoj proces odlučivanja i svoj redoviti okvir upravljanja rizicima, nadopunjeno informacijama o uočenoj učinkovitosti ili procijenjenom doprinosu svake mjere relevantnim ciljevima

ii. prilagodbu politika i postupaka koji se odnose na kategorije financijskog rizika te na politike kreditiranja i ulaganja i uvjeti koji se odnose na ključne gospodarske djelatnosti, sektore i lokacije

iii. promjene uvedene u kombinaciju i određivanje cijena usluga i proizvoda u svrhu podrške provedbi plana

iv. ulaganja i strateška raspodjela portfelja kojima se podržava poslovna strategija kreditne institucije i njezina sklonost preuzimanju rizika u vezi s ESG rizicima, uključujući informacije o proizvodima i uslugama povezanim s održivošću i tranzicijom te o tome kako su sve promjene u odabiru strateškog financiranja popraćene razmjernim postupcima upravljanja rizicima

5) strategiju suradnje, uključujući:

i. politike za suradnju s drugim ugovornim stranama, uključujući informacije o učestalosti, opsegu i ciljevima suradnje, vrstama mogućih aktivnosti i postupcima ili kriterijima eskalacije

ii. postupke, metodologije i pokazatelje koji se upotrebljavaju za prikupljanje i procjenu informacija povezanih s izloženošću drugih ugovornih strana ESG rizicima i s usklađenošću s ciljevima kreditne institucije i njezinom sklonošću preuzimanju rizika

iii. rezultate praksi suradnje, uključujući pregled prilagodljivosti i otpornosti drugih ugovornih strana u tranziciji na održivije gospodarstvo.

(3) Odstupajući od stavka 2. male i jednostavne kreditne institucije i kreditna institucija koja nije velika kreditna institucija dužna je u okviru svake točke ESG plana uključiti barem aspekte obuhvaćene stavkom 2. podtočkom (1) alinejama i. i ii., podtočkom (2) alinejama i. i ii., podtočkom (3) alinejom i., podtočkom (4) alinejama i. i ii. te podtočkom (5) alinejama i. i ii.

XI. UPRAVLJANJE RIZICIMA KOJI PROIZLAZE IZ IZLOŽENOSTI PREMA SUBJEKTIMA BANKARSTVA U SJENI

Pojmovi

Članak 92.

(1) U okviru ove glave rabe se sljedeći pojmovi:

1. Bankarske usluge i aktivnosti kako je uređeno člankom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2779 od 6. rujna 2023. o dopuni Uredbe 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže utvrđuju kriteriji za identifikaciju subjekata bankarstva u sjeni iz članka 394. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 (SL L, 12. 12. 2023.), u nastavku teksta: Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2779.

2. Izloženost prema subjektu bankarstva u sjeni jest zbroj svih izloženosti kreditne institucije prema pojedinačnom subjektu bankarstva u sjeni u skladu s dijelom četvrtim Uredbe (EU) br.

575/2013 koji je jednak ili veći od 0,25% osnovnoga kapitala kreditne institucije kako je utvrđen člankom 25. Uredbe (EU) br. 575/2013, pri čemu se vrijednost izloženosti kreditne institucije prema pojedinačnom subjektu bankarstva u sjeni izračunava na način da se u obzir uzimaju učinci smanjenja kreditnog rizika u skladu s člancima 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013 i izuzeća u skladu s člankom 400. i člankom 493. Uredbe (EU) br. 575/2013.

3. Subjekti bankarstva u sjeni jesu društva kako je utvrđeno člankom 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2779.

*Utvrđivanje izloženosti prema subjektima
bankarstva u sjeni*

Članak 93.

(1) Kreditna institucija dužna je utvrđivati sve izloženosti prema pojedinačnom subjektu bankarstva u sjeni, sve rizike koji iz njih proizlaze te procjenjivati učinak tih rizika.

(2) Kreditna institucija dužna je donijeti i primjenjivati politike, postupke i ostale interne akte kojima će propisati način utvrđivanja, evidentiranja, praćenja i izvještavanja o izloženostima prema subjektima bankarstva u sjeni, svim rizicima koji iz njih proizlaze i mogućem učinku tih rizika.

(3) Politikama, postupcima i ostalim internim aktima iz stavka 2. ovog članka kreditna institucija dužna je obuhvatiti najmanje:

1) postupke za utvrđivanje svih izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni, svih potencijalnih rizika kojima je kreditna institucija izložena na osnovi tih izloženosti te moguće učinke tih rizika

2) postupke za upravljanje, kontrolu i smanjenje rizika koji proizlaze iz izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni, pri čemu je potrebno jasno odrediti analize koje se trebaju provesti u vezi s poslovanjem subjekta bankarstva u sjeni prema kojemu postoji izloženost i radnike kreditne institucije koji ih trebaju provesti, potencijalne rizike za kreditnu instituciju i vjerojatnost širenja tih rizika

3) određivanje sklonosti preuzimanju rizika koji proizlaze iz izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni, a na temelju postupaka iz točke 1. ovog stavka

4) interne limite za izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni

5) procedure i mjere koje će kreditna institucija primijeniti u slučaju prekoračenja internih limita

6) robustan postupak za utvrđivanje povezanosti između subjekata bankarstva u sjeni te između subjekata bankarstva u sjeni i kreditne institucije, tim je postupkom osobito potrebno obuhvatiti situacije u kojima nije moguće utvrditi međusobnu povezanost te je potrebno odrediti odgovarajuće tehnike smanjenja rizika za rješavanje mogućih rizika koji proizlaze iz te neizvjesnosti

7) učinkovite procedure i postupke izvješćivanja uprave, nadzornog odbora i svih relevantnih razina upravljanja u kreditnoj instituciji o izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni unutar ukupnog sustava upravljanja rizicima i

8) metodologiju testiranja otpornosti na stres.

(4) Pri utvrđivanju povezanosti između subjekata bankarstva u sjeni iz stavka 3. točke 6. ovog članka kreditna institucija dužna je utvrditi odnos kontrole te gospodarsku i financijsku međupovezanost u skladu s regulatornim tehničkim standardom koji je donijela Europska komisija na temelju članka 4. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 te osobito preispitati postoji li povezanost s osnove izloženosti subjekta bankarstva u sjeni prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013. Kreditna je institucija pritom osim kapitalne povezanosti i indikatora gospodarske i financijske povezanosti propisane navedenim regulatornim tehničkim standardom dužna razmotriti i druge vrste odnosa, primjerice odnos stvarne kontrole ili odnos na temelju ugovorne obveze, implicitnu potporu ili potencijalni reputacijski rizik.

(5) Politike, postupci i ostali interni akti iz stavka 2. ovog članka čine jedan ili više dokumenata koji moraju biti u pisanom obliku, jasno definirani i dokumentirani te dostupni svim radnicima kreditne institucije koji su uključeni u proces preuzimanja i upravljanja rizicima koji proizlaze iz izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni.

(6) Kreditna institucija dužna je politike iz stavka 2. ovog članka na odgovarajući način uključiti u politike iz članka 190. Zakona o kreditnim institucijama.

(7) Odbor za kreditni rizik, odnosno drugo tijelo kreditne institucije s istovjetnim zadacima, dužan je nadzirati provedbu analiza iz stavka 3. točke 2. ovog članka, a kreditna institucija dužna je osigurati da navedeni odbor ili drugo tijelo koje odredi bude obaviješteno o rezultatima tih analiza.

(8) Kreditna institucija dužna je osigurati da su rizici iz stavka 1. ovog članka na odgovarajući način uzeti u obzir u postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala i planiranju kapitala u skladu s Odlukom o postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala i interne likvidnosti kreditne institucije (»Narodne novine«, br. 20/2014. i 126/2017.).

Dužnosti uprave

Članak 94.

(1) Uprava kreditne institucije dužna je na redovitoj, unaprijed utvrđenoj osnovi, a najmanje jednom godišnje:

1) odobriti i preispitati sklonost preuzimanju rizika kreditne institucije za izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni uključujući pojedinačne interne limite i ukupni interni limit utvrđene u skladu s člancima 95. i 96. ove Odluke

2) odobriti i preispitati proces upravljanja rizicima za potrebe upravljanja izloženostima prema subjektima bankarstva u sjeni, uključujući analizu rizika koji proizlaze iz tih izloženosti, tehnike smanjenja tih rizika i potencijalni učinak na kreditnu instituciju u stresnim scenarijima

3) preispitati izloženost kreditne institucije prema subjektima bankarstva u sjeni (na ukupnoj i pojedinačnoj osnovi) kao postotak ukupne izloženosti te očekivanih i ostvarenih gubitaka i

4) osigurati dokumentiranje postupka utvrđivanja limita iz članaka 95. i 96. ove Odluke, uključujući sve njihove izmjene.

(2) Uprava kreditne institucije može za zahtjeve iz stavka 1. ovog članka koji se odnose na preispitivanje ovlastiti više rukovodstvo.

Pojedinačni interni limit

Članak 95.

(1) Kreditna institucija dužna je odrediti i primjenjivati pojedinačni interni limit za izloženost prema svakom subjektu bankarstva u sjeni koji se utvrđuje u odnosu na njezin osnovni kapital.

(2) Pri određivanju pojedinačnih internih limita kreditna institucija dužna je uzeti u obzir sljedeće:

1) regulatorni status subjekta bankarstva u sjeni, osobito je li obavezan primjenjivati neke bonitetne zahtjeve te je li pod nadzorom nekoga nadzornog tijela

2) financijski položaj subjekta bankarstva u sjeni uključujući najmanje visinu i kvalitetu kapitala, razinu financijske poluge i likvidnost

3) dostupne informacije o portfelju subjekta bankarstva u sjeni, posebice o neprihodujućim kreditima i zajmovima

4) primjerenost kreditne analize koju subjekt bankarstva u sjeni provodi na svojem portfelju, ako je primjenjivo, a na temelju dostupnih informacija

5) ranjivost subjekta bankarstva u sjeni s obzirom na volatilnost cijene imovine ili kvalitete kredita i zajmova

6) koncentraciju bankarskih usluga i aktivnosti u odnosu na druge poslovne djelatnosti subjekta bankarstva u sjeni

7) povezanost kao što je navedeno u članku 93. stavku 3. točki 6. ove Odluke i

8) sve ostale relevantne čimbenike koje odredi kreditna institucija u skladu s člankom 93. stavkom 3. točkom 1. ove Odluke.

(3) Pojedinačni interni limit iz stavka 1. ovog članka mora biti stroži od ukupnoga internog limita iz članka 96. ove Odluke.

(4) Kreditna institucija dužna je dokumentirati odnosno osigurati dokaze da je pri određivanju pojedinačnoga internog limita u obzir uzela zahtjeve iz svih točaka stavka 2. ovog članka.

Ukupni interni limit

Članak 96.

(1) Kreditna institucija dužna je odrediti i primjenjivati ukupni interni limit za ukupnu izloženost prema svim subjektima bankarstva u sjeni, u odnosu na njezin osnovni kapital.

(2) Pri određivanju ukupnoga internog limita kreditna institucija dužna je uzeti u obzir sljedeće:

1) svoj poslovni model, okvir upravljanja rizicima kao što je navedeno u članku 93. stavku 3. točki 2. ove Odluke i sklonost preuzimanju rizika kao što je navedeno u članku 93. stavku 3. točki 3. ove Odluke

2) iznos trenutačne izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni u odnosu na ukupnu izloženost i u odnosu na ukupnu izloženost prema subjektima financijskog sektora koji podliježu obvezi primjene bonitetnih zahtjeva i pod nadzorom su nekoga nadzornog tijela i

3) povezanost kao što je navedeno u članku 93. stavku 3. točki 6. ove Odluke.

(3) Kreditna institucija dužna je dokumentirati odnosno osigurati dokaze da je pri određivanju ukupnoga internog limita u obzir uzela zahtjeve iz svih točaka stavka 2. ovog članka.

*Ukupni interni limit u slučaju kada nisu utvrđeni
pojedinačni interni limiti*

Članak 97.

(1) Ako kreditna institucija ne može ispuniti zahtjeve iz članka 93. ove Odluke ili zahtjeve iz članka 94. ove Odluke, dužna je odrediti ukupni interni limit za izloženosti prema svim subjektima bankarstva u sjeni u visini koja ne prelazi 25% osnovnoga kapitala.

(2) Ako kreditna institucija može ispuniti zahtjeve iz članka 93. ove Odluke i zahtjeve iz članka 94. ove Odluke, ali ne može prikupiti dovoljno informacija za određivanje internih limita iz članaka 95. i 96. ove Odluke, za izloženosti prema tim subjektima dužna je odrediti ukupni interni limit u visini koja ne prelazi 25% osnovnoga kapitala. Za izloženosti prema preostalim subjektima bankarstva u sjeni kreditna institucija dužna je odrediti pojedinačne interne limite i ukupni interni limit u skladu s člancima 95. i 96. ove Odluke.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka najveći iznos izloženosti kreditne institucije prema svim subjektima bankarstva u sjeni ne smije prelaziti manji od sljedećih iznosa:

1) ukupni interni limit u skladu s člankom 96. ove Odluke koji se odnosi na izloženosti prema preostalim subjektima bankarstva u sjeni za koje su određeni pojedinačni interni limiti ili

2) zbroj iznosa od 25 i iznosa pojedinačnih internih limita određenih za preostale subjekte bankarstva u sjeni.

(4) Ako ukupna izloženost kreditne institucije prema svim subjektima bankarstva u sjeni prelazi visinu određenu ukupnim internim limitom iz stavaka 1. ili 2. ovog članka, u prekoračenje tog limita ne uključuju se izloženosti u knjizi trgovanja kreditne institucije u skladu s člankom 395. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 99.

(1) Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o sustavu upravljanja ("Narodne novine", br. 96/2018., 67/2019., 145/2020., 145/2021., 51/2023., 28/2024., i 150/2024.).

(2) Ova odluka objavljuje se u "Narodnim novinama" te stupa na snagu s danom objave.

(3) Odstupajući od stavka 2. ovog članka, male i jednostavne kreditne institucije dužne su primjenjivati odredbe glave X. najkasnije od 11. siječnja 2027., uz iznimku dijela odredbi članka 89. stavaka 1., 2. i 4., i članka 90. stavaka 1. i 2. koje su dužne primjenjivati od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Mjesto i datum
O. br.: xxx-xxx/xx-26/BV
Zagreb, xx. xxxx 2026

Guverner
Boris Vujčić, v. r.